

Siljan kommune

Plan for

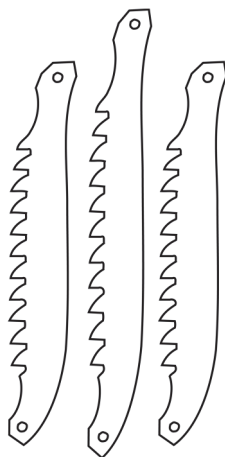
Økonomi 2024-27

Kommunestyrets vedtak 20. juni 2023

Forsidefoto:

Arnt Harald Stendalen

Økonomi 2024-27

Innledning	2
Mål og premisser	4
Innbyggerne i sentrum	5
Administrasjon	6
Oppvekst	12
Helse	21
Samfunn	29
Økonomiplan	42
Avslutning.....	51

Innledning

Handlingsprogrammet

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel¹. Økonomiplanen inngår i denne handlingsdelen som rulleres årlig, heretter kalt handlingsprogram. Handlingsprogrammet inneholder premisser, strategiske mål og økonomiske rammer for kommende fireårsperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for avdelingenes planer og virksomhet. De ulike kommuneplanene har en handlingsdel som angir hvordan den enkelte plan skal følges opp. Handlingsdelen rulleres årlig og er innarbeidet i handlingsprogrammet. Vi har valgt å bygge opp handlingsprogrammet etter den administrative organiseringen slik at hver kommunalsjef redegjør for sin virksomhet.

Kommunedirektøren har organisert kommunen i 4 avdelinger²: Administrasjon, Oppvekst, Helse og Samfunn. I tillegg er barnehagemyndighet, NAV, næring og beredskap direkte underlagt kommunedirektøren og i dette dokumentet under Avdeling for administrasjon. Den politiske organiseringen³ følger den samme strukturen med formannskapet og tre utvalg knyttet til de ulike avdelingene.

Økonomiske rammer og forutsetninger

I handlingsprogrammet legges driftsbudsjettet for 2024-27 frem i faste 2023-kroner. På utgiftssiden er det heller ikke tatt hensyn til lønnsvekst, demografiendringer eller annen prisjustering. Også investeringsprosjektene presenteres i faste 2023-kroner. Det må samtidig understrekes at ikke alle investeringsprosjekter er ferdig kostnadsberegnet for planperioden på nåværende tidspunkt.

I hele økonomiplanperioden er det lagt opp til investeringer på totalt 38,71 millioner kroner. 21,6 millioner kroner av investeringsplanen er tenkt finansiert med eksterne lån. Dette er lån til oppgradering og rehabilitering av VA-nettet, samt ny avdeling på Skogloppa, ny personaldel på Loppedåpan og innvendig i Loppedåpan. Gjeldsgraden vil ligge rundt 70 %. Til sammenlikning har Vestfold og Telemark fylke en gjeldsgrad på 90 % i 2022, mens sammenliknbare kommuner ligger på 73 % og landet utenom Oslo på 91 %⁴. Resten av investeringsutgiftene finansieres ved ubundne investeringsfond.

De økonomiske rammene for handlingsprogrammet 2024-27 bygger på rammene vedtatt budsjett for 2023 og handlingsprogrammet for 2023-26. Signalene i kommuneproposisjonen for 2024 er innarbeidet i dette dokumentet. En urolig verden og mye uforutsigbarhet gir også en usikkerhet ved fastsettelse av rentenivået i planperioden. De økonomiske rammebetingelsene har en negativ utvikling. Det styres fortsatt mot et trangere handlingsrom, noe som tvinger fram betydelige reduksjoner i driftsnivået.

Det er et nasjonalt uttalt mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene⁵. I planperioden 2024-27 har det ikke vært mulig å oppnå dette og det er budsjettert med et netto driftsresultat fra -1,45 % til -0,66 % i planperioden. Siljan kommune setter mål om netto driftsresultat til 0,5 % i planperioden. Inntektssystemet viser lavere statlige overføringer over rammetilskuddet. Ordningen med gjestepasienter ved sykehjemmet avsluttes i 2023. Tilskudd til flyktninger fra Ukraina er ikke lagt inn. Ordningen med kun ett års støtte for mottatte flyktninger fra Ukraina er ikke endret. Økonomiplanen balanseres i hele planperioden ved bruk av disposisjonsfond, dette etter betydelige kostnads-reduksjoner. Reversering av

¹ Plan og byggingloven av 27. juni 2008 nr. 71 § 11-1.

² Kommunal organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 16. juni 2009 i sak 18/2009.

³ Politisk organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 15. desember 2009 i sak 62/2009.

⁴ KOSTRA 2022.

⁵ Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi den 20. april 2015.

negative konsekvenser av kommunereformen for frivillige små kommuner er delvis gjennomført for 2024, men med et mye lavere beløp. Det er varslet endringer i inntektsmodellen i 2024 med virkning fra 2025. Det er ikke innarbeidet et estimat for dette.

Prognosen for rammetilskudd og skatt er satt etter SSBs beregning av folketallet etter MMMM⁶ alternativ.

Tidligere vedtatte prosjekter for kommende år er ikke omtalt i dette dokumentet. Det vises til tidligere økonomiplaner for nærmere beskrivelse.

Befolkningsutviklingen

Folketallet i kommunen er 2 375 per 1.1.2023. Dette er en økning på 26 personer i løpet av 2022 eller 1,11 %. Dette er høyere resultat enn Vestfold og Telemark, som har hatt en økning i folketall på 1,0 %. Folketilveksten i landet lå også på 1,17 % i 2022.

Kommunens fremtidige økonomiske situasjon avhenger blant annet av fremtidig befolkningsvekst. Både skatteinntekter og rammetilskudd blir påvirket av befolkningsutviklingen, men også utgiftsnivået tilsvarende. Befolkningssammensetningen er også en viktig faktor ved beregning av rammetilskuddet. Det er ferdigstilt gode boligtomter i Siljan klare for salg og plan for boattraktivitet⁷ er et tiltak for å stimulere til økt befolkningsvekst.

Kommunens driftsinntekter

Skatt på inntekt og formue

Skatteinntektene i Siljan er på 94 % av landsgjennomsnittet. Siljan kommune har god aktivitet på NAV for å få arbeidsledige i arbeid. Befolkningsutviklingen i årene fremover vil også kunne påvirke inntektsmulighetene. Skatteinntektene i planperioden er basert på prognosene fra KS etter kommuneproposisjonen og rapport per april 23 fra KS. Dette er en offensiv budsjettert skatteinntekt og det innebærer en risiko for at kommunen ikke oppnår nivået.

Eiendomsskatt

Maksimal eiendomsskattesatsen for boliger og fritidseiendommer er 4 promille og Siljan kommune har vedtatt denne satsen. Dette ligger inne i planperioden. Det er imidlertid endringer hvert år som følge av at formuesgrunnlaget blir oppdatert hvert år basert på SSB sine beregninger. Eiendomsskatt er oppjustert fra budsjett 2023 som følge av flere nye boliger. Det vil bli foretatt en kontorjustering av takserte eiendommer i 2024.

Rammetilskudd

Kommunen legger til grunn prognosen utarbeidet av KS i mai 2023.

Gebyrer og brukerbetaling

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og vil bli justert i budsjett som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene og for å avvikle opparbeidede fond. Gebyrene vil reguleres i henhold til dette. Det pågår et rehabiliteringsarbeid på VA-anlegget og dette vil vises i de kommunale gebyrene i årene fremover. Utgifter til lån til disse prosjektene inkluderes i gebyrene.

⁶ Statistisk Sentralbyrå hovedalternativ for framskrivning.

⁷ Plan for boattraktivitet 2022 ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 10. mai 2022 i sak 31/2022.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag to tredjedeler av kommunens driftsutgifter. Det er ikke korrigert for lønnsøkninger i dette handlingsprogrammet siden budsjettet for 2023 danner grunnlaget, og det forventes at lønnsutviklingen i kommunen følger lønnsutviklingen i kommunal sektor. Tilleggsbevilgningskonto for lønn er imidlertid økt med 1,5 millioner kroner for å møte økte utgifter til lønn. Utgifter til pensjon er også økt med 1 millioner kroner.

Varer og tjenester

Utgifter til varer og tjenester i sektoren korrigeres årlig med den kommunale deflatoren⁸. Denne korrigeringen er ikke gjort i den økonomiske handlingsplanen for perioden. Deflatoren er anslått til 5,2 % i 2023, men dette er også usikkert som følge av den usikre tiden vi er inne i.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁹. Det er lagt inn en forventet avkastning på Nibor på midler som ikke står på «høyrentekonto». Nibor + 0,4 prosentpoeng er lagt inn for fondsmidler som er plassert på denne kontoen. Styringsrenten er i vekst. Dette er hensyntatt i finansutgiftene og det er en stor økning her, netto økning i finansutgifter på 4,2 millioner kroner i planperioden. Kommunens låneportefølje er sammensatt i henhold til vedtatt finans- og gjeldsreglement¹⁰.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges i planen opp til et netto driftsresultat som ikke er bærekraftig over tid. Dette er etter at driften er justert ned til et meget nøkternt nivå med fokus på lovpålagte, og det er et redusert tjenestetilbud.

Mål og premisser

Økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og de mål og premisser som økonomiplanen bygger på¹¹. Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi¹². Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene.

Siljan kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at disse vil være betydelig lavere i økonomiplanperioden.

Finansielle måltall

- a) Netto driftsresultat 0,5 % av driftsinntektene.
- b) Disposisjonsfond minimum 10 % av driftsinntekten.
- c) Netto lånegjeld 80 % av driftsinntektene eller lavere.

⁸ Kommunal deflator er veid samlet prisendring i kommunesektoren i prosent.

⁹ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

¹⁰ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

¹¹ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-4

¹² Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-2

Premisser:

FNs bærekraftsmål¹³ ligger som grunnleggende premiss for hele kommunens drift.

- a) Rapportere årlig på oppfølgingen av FNs bærekraftsmål
- b) Gjennomføre en kontinuerlig digitalisering for å effektivisere tjenesteproduksjonen til innbyggerne og næringslivet
- c) Ivareta informasjonsbehovet til kommunens innbyggere og arbeidstakere ved å ha fokus på god, oppdatert og riktig informasjon i alle kommunens kanaler
- d) Sørge for god kapasitet til å håndtere uforutsette og alvorlige hendelser og endringer i kommunen ved å ha et fungerende beredskapsarbeid med utarbeidede rutiner, gjennomføring av øvelser og god kommunikasjon
- e) Sørge for ivaretagelse av personvern i alle kommunes forhold, både internt og eksternt, ved å ha gode rutiner og systemer
- f) Ivareta arbeidstakere i alle perioder av arbeidslivet ved god ledelse og et godt arbeidsmiljø
- g) Gjennom godt og riktig tjenestetilbud øke Siljans befolkning med 2 %
- h) Gi lovpålagte tjenester innen sosialtjenesten
- i) Gi lovpålagte tjenester innen barnehage, skole og barnevern
- j) Fokus på forebyggende arbeid ved å videreføre forebyggende tjenester for å understøtte barnevernsreformen
- k) Gi lovpålagte tjenester innen helse og omsorg
- l) Beregne gebyr innen selvkostområdene til 100 % dekning
- m) Følge nasjonale føringer med miljøvennlig anskaffelser og bærekraftig utvikling av kommunen
- n) Ferdigstille kommuneplanen og oppdatere planverk i alle ledd for å sørge for ledige attraktive byggeklare boligtomter til enhver tid
- o) Sørge for kvalitet, bærekraft og videre generasjoner ved å bygge ut og rehabilitere VA-nettet
- p) Sørge for kvalitet og miljøvern ved å utføre lovpålagte tilsyn, eksempelvis tilsyn på spredt avløp
- q) Utvikle sentrum i Siljan på en slik måte at det blir attraktivt med etablering av sentrumsnære leiligheter og sentrumsbibliotek
- r) Tilrettelegge for målrettet etablering av ny næringsvirksomhet

Innbyggerne i sentrum

Siljan kommunes visjon i kommuneplanens samfunnsdel er:

Trygg, levende, inkluderende

Utav visjonen er det utledet følgende hovedmålsettinger

- a) Rett hjelp til rett tid, og skape trygghet i alle livssituasjoner
- b) Aktiviteter for alle aldersgrupper
- c) Alle skal føle seg hjemme i Siljan

¹³ FNs bærekraftsmål - <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Administrasjon

Innledning

Avdelingen er en støttefunksjon for kommunes øvrige avdelinger og har ansvar for servicekontor, informasjonsarbeid, arkivtjeneste, politisk sekretariat, økonomi- og personalforvaltning, beredskap, tjenesteutvikling og kvalitetsarbeid og eiendomsskattekontor. I tillegg er kjøp av revisjonstjenester og kontrollutvalgs-sekretariat lagt til avdelingen. Kommunens kostnader til næringsarbeid, samt andel av felles driftsutgifter til NAV-kontoret og Siljan kirkelige fellesråd er også lagt inn under rammeområdet.

Kommunedirektørkollegiet i Grenland har tatt initiativ til å drøfte en nettverksordning ved utføring av stabsfunksjonene i grenlandskommunene. Intensjonen er å bevare fagkompetansen i kommunene samtidig som arbeidet effektiviseres. Det er et betydelig forarbeid for å tilrettelegge et slikt prosjekt, samtidig som det er nødvendig for å ha en god driftsøkonomi.

Personellmessig omfattes avdelingen av kommunedirektøren, kommunalsjef for administrasjon og kommunalsjef for HR og staben.

Mål for avdelingen

- a) Være en viktig bidragsyter og støttespiller for alle kommunens tjenesteområder
- b) Bidra til at Siljan kommune er en attraktiv arbeidsgiver
- c) Utvikle og drifte en funksjonell kommunikasjon internt og eksternt
- d) Økt fokus på beredskap, øvelser, rutinebeskrivelser

Sentrale utfordringer

Økonomikontoret

Avdelingen jobber kontinuerlig med resten av organisasjonen for å sikre gode samarbeidsrutiner for å bidra til løsninger og tjenester til det beste for Siljan kommunes innbyggere. Avdelingen er liten og har fokus på å videreføre arbeidet med rutiner og erfaringsoverføring i avdelingen. Dette er nødvendig for å sikre en større robusthet. Kontoret har en lav bemanning i forhold til oppgaver som må løses og mange arbeidsoppgaver er personavhengig. Dette løses ved å fortsette å produsere og oppdatere gode rutinebeskrivelser og ha fokus på samarbeid og å lære av hverandre. Det er også et fokus på å utvikle og oppdatere fagsystemer og ikt-verktøy for å effektivisere prosesser.

Servicekontoret

Prosjektet med anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem er i slutfasen og implementering av nytt system er godt i gang. Det vil være fokus på opplæring og innarbeide gode rutiner for bruk av sak- og arkivsystemet. Saksbehandlingssystem med integrasjon mot arkiv er en vesentlig del av kommunens drift og bidrar til kvalitet og utvikling i tjenesteyting mot innbyggerne.

Servicekontoret er i stadig utvikling for å møte endrede krav til tilgjengelighet og for å håndtere nye ansvarsområder på en ressurseffektiv og god måte. Koronapandemien har gitt nyttige erfaringer i kommunikasjonen med innbyggerne via digitale kanaler, og erfaringsgrunnlaget legges til grunn i framtidige kommunikasjonsstrategier. Tilretteleggingen av digitale møter og møteplasser har vist seg effektivt i mange sammenhenger, og dette videreføres.

Personalforvaltning

Siljan kommune har få ansatte sett i forhold til de oppgavene som skal løses. I praksis betyr det at mange ansatte har oppgaver innen flere fagfelt, og få eller ingen kolleger innen samme fagfelt. Det gjør organisasjonen sårbar ved sykdom og turnover. HR har fokus en felles introduksjon til kommunen for å kvalitetssikre og sikre nødvendig informasjon og opplæring av sentrale verdier og fellesoppgaver i organisasjonen. Opplæring og videreutvikling av personalet i hele organisasjonen har vært og vil fremdeles være prioriterte oppgaver innen HR.

Lønnspolitikken vil kunne komme til å bli utfordret de kommende år. Stadig økte krav til kompetanse bidrar til økt konkurranse mellom kommunene og andre offentlige og private virksomheter. Likelønn og moderat lønn vil fremdeles være en villet politikk.

Det vil fremdeles være fokus på regelmessig opplæring som omhandler generelle tema for hele organisasjonen. Siljan kommunes mangeårige strategi på at alle faste stillinger skal være faglærte, bidrar tid gode tjenester gitt på et faglig grunnlag.

I de årene med pandemi har sykefraværet økt. Det har vært en stor belastning i alle deler av organisasjonen, men spesielt sykehjemmet, barnehagene og skolene har måttet tåle stadige endringer ettersom sentrale føringer skulle gjennomføres. Det vil i perioden jobbes med å få stabilisert sykefraværet på tidligere nivå.

I løpet av planperioden vil det gjennomføres egenproduserte kurs for ledere og verneombud tilpasset kommunen. Det jobbes fremdeles med å innføre kvalitetssystemet TQM. Ingen ressurser er satt av til dette arbeidet, så innføringen tar tid.

Sentrale tiltak som tilbud om ulike treningsformer til ulike personalgrupper vil videreføres.

Siljan kommune har tre lærlingeplasser. I tillegg kommer studenter både innen oppvekst og helse.

Beredskap

Det er viktig å tilrettelegge for en god samfunnssikkerhet. Beredskapsarbeidet har derfor et vedvarende fokus. Kriseledelsen har fått god operativ erfaring de siste årene. Et langsiktig og strategisk arbeid fra beredskapskoordinator har gitt positive resultater. Aktuelt planverk er på plass, og det arbeides for å innarbeide ytterligere beredskapsøvelser.

Næring

Næringsarbeidet har fått en større lokal forankring etter at Vekst i Grenland IKS ble avviklet. Kommunen har inngått en avtale om tjenestekjøp og ordføreren har en aktiv rolle. Samarbeidet i Grenland er under vurdering, samtidig som ressursinnsatsen i det felles arbeidet har blitt redusert.

I kommunen skal det være et innovativt fokus på å utvikle et attraktivt sentrum, etablere attraktive boområder og opprettholde et godt kollektivtilbud.

Det er ikke lagt inn kommunale kostnader til regulering og opparbeidelse av nytt industriområde. Et slik arbeid anbefales utført i privat regi.

Interkommunalt samarbeid

Grenlandssamarbeidet koordinerer det interkommunale samarbeidet i regionen. Det er 65 interkommunale samarbeidstiltak, fordelt på 4 aksjeselskaper, 6 interkommunale selskap, 1 interkommunalt politisk råd, 2 kommunale oppgavefelleskap, 12 vertskommunesamarbeid, 11 tjenestekjøp, 2 foreninger, 4 politiske nettverk og 23 faglige nettverk.

Kommunene er økonomisk ansvarlig for driftskostnadene til samarbeidene. Kostnadsfordelingen i interkommunale samarbeid er under sterkt press fra de største kommunene, og det har blitt innført betydelige kostnadsøkninger. Eksempelvis får legevaktsamarbeidet en kostnadsøkning på 63 % fra 2024 med den samme tjenesten som tidligere. Mer enn tidligere vil det være en vurdering av kost nytte omkring deltakelsen i de ulike samarbeidene. Uttreden av interkommunale samarbeid forberedes siden kommunen må prioritere deltakelse og finansiering av de viktigste og lovpålagte samarbeidene.

NAV

Målsetninger og utfordringer fremover

NAV Siljan består av to statlige og to kommunale ansatte. Dette er en minimumsløsning som utfordrer de ansatte til å jobbe effektivt, være fleksible og holde seg oppdatert innen flere fagområder. NAV Siljan er et lite kontor som leverer tjenester på sammen nivå som et stort NAV kontor. NAV er et partnerskap mellom stat og kommune, og arbeids- og velferdsforvaltningen har ansvar for å tilby arbeidsrettet oppfølging til personer som trenger bistand for å komme i arbeid eller fortsette i et arbeidsforhold. Til denne oppgaven disponerer forvaltningen et vidt tjenestespekter innenfor både det kommunale og statlige ansvarsområdet.

Arbeidsledigheten har holdt seg lav i 2022, og etterspørselen etter arbeidskraft har vært på et høyt nivå. Det er likevel noen tegn til at arbeidsmarkedet kan være i ferd med å snu. Antallet nye arbeidssøkere per måned har økt, og selv om etterspørselen er høy har antallet ledige stillinger gått ned gjennom året. Antallet helt ledige har også holdt seg ganske stabilt de siste månedene, mens tall fra SSB viser at veksten i sysselsettingen har stoppet opp. Det forventes at arbeidsledigheten vil øke framover. Høy prisvekst, særlig på grunn av økte energipriser og matvarepriser, gjør at både husholdninger og bedrifter får økte kostnader og dårligere råd. Økt rente forsterker dette. Denne utviklingen ser vi både i Norge og andre land. Derfor forventes det lavere vekst i både norsk og internasjonal økonomi framover.

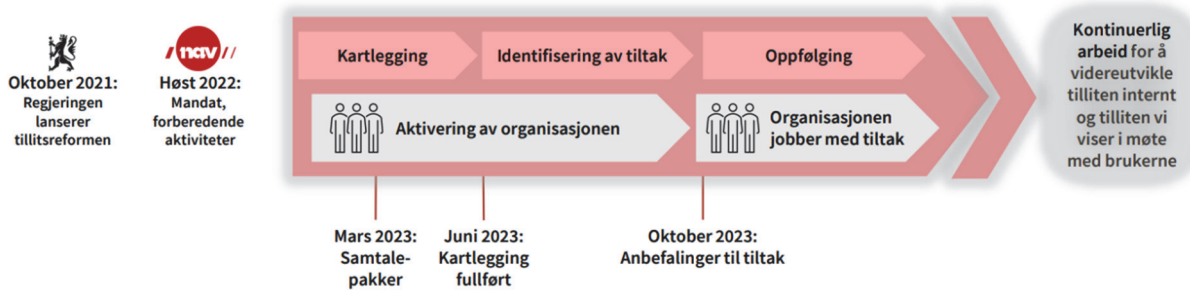
Til tross for at etterspørselen etter arbeidskraft er høy, sliter flere med å komme i jobb. NAV må prioritere innsats mot dem som er særlig utsatte i arbeidsmarkedet, og som trenger bistand for å komme i arbeid. Tre av fire ledige befinner seg i det NAV definerer som utsatte grupper i arbeidsmarkedet. Det er de som er under 30 år, de som mangler fullført videregående skole, har innvandrerbakgrunn fra land utenfor EØS, eller de har vært ledige lenge. Unge må fanges opp tidlig fordi dette er en gruppe som har et langt yrkesaktivt liv foran seg. Ulike undersøkelser viser at tidlig innsats, tett oppfølging og godt samarbeid på tvers av fagmiljøer er sentralt for å lykkes med å få flere utsatte unge i jobb eller utdanning. I den forbindelse skal det innføres en ny «ungdomsgarantien» i NAV som skal tilbys unge mellom 16 til fylte 30 år som trenger hjelp inn i arbeid eller utdanning. De skal ha rett til jevnlig oppfølging fra en fast ungdomsveileder så lenge de har behov for det.

Virksomhetsstrategi og tillitsreform i NAV

Det utarbeides strategiske ambisjoner for NAV, som skal være fremtidsbilde - NAV 2030. Den har tre hoved ambisjoner som beskriver den ønskede situasjonen for brukerne, arbeidsgiverne og samfunnet i

2030. I tillegg er det besluttet en intern ambisjon for organisasjonen. Ambisjonene skal bidra til å løse de utfordringene som er identifisert og gi NAV retning de neste årene. For å realisere NAV 2030 er det operasjonalisert ambisjonene i treårige prioriteringer, som ble besluttet i oktober 2022. Treårige prioriteringer ligger til grunn for prioriteringer i de årlige plan- og budsjettprosessene og operative mål i Mål- og disponeringsbrevene.

Tillitsreformen er regjeringens prosjekt for å utvikle og fornye offentlig sektor. I NAV vil reformen handle om å gi ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Den overordnede fremdriftsplan for tillitsreformen¹⁴ ser slik ut;

Bosetting og oppfølging av flyktninger

Som følge av situasjonen i Ukraina, ble det bosatt mange ukrainske flyktninger i 2022, og prognosene tilsier at det også vil være et høyt bosettingsbehov i 2023. I løpet av 2022 ble 31.000 ukrainske flyktninger bosatt i Norge. Det er det største antall flyktninger bosatt i løpet av et år i Norge noensinne. Integreringsmyndighetene planlegger for at det kan komme 40.000 flyktninger til Norge i 2023, de fleste av dem fra Ukraina. Anslagene vil trolig slå feil. Det kan bli færre, eller flere.

I 2022 besluttet Siljan kommune å bosette 15 ukrainske flyktninger, og 15 ukrainske flyktninger i 2023. Det vil derfor være flere som har krav på introduksjonsprogram og introduksjonsstønad med en varighet på maks ett år. De fleste vil ikke kunne klare å være selvforsørget innen så kort periode og derfor vil disse meste sannsynlig bli mottakere av sosialhjelp, eller andre kommunale ytelser, eks kvalifiseringsprogrammet. For at de ikke skal bli værende på sosiale ytelser er behovet for inkludering av denne utsatte gruppen i det norske arbeidslivet større enn noen gang.

Syria	35
Filippinene	12
Russland	9
Litauen	9
Polen	8
Danmark	8
Brasil	7
Nederland	7
Sverige	7
Irak	6
Tyskland	6
Ukraina	5
Andre	45

Tabell 1: Befolkning fordelt etter opprinnelsesland i 2022

¹⁴ <https://www.regjeringen.no/no/tema/statlig-forvaltning/forvaltningsutvikling/tillitsreform/id2894124/>

Lov om sosiale tjenester i NAV

Lov om sosiale tjenester i NAV er en norsk lov som regulerer hvordan NAV skal gi sosiale tjenester og økonomisk stønad til personer som trenger det. Loven har som formål å sikre at alle som har behov for det, får nødvendig hjelp til å kunne leve et verdig liv og delta i samfunnet. Loven gir rett til økonomisk stønad til personer som ikke har tilstrekkelige midler til å dekke nødvendige utgifter til livsopphold, og tilbyr også en rekke andre sosiale tjenester, som rådgivning, veiledning og hjelp til å skaffe seg arbeid eller utdanning.

Lov om sosiale tjenester i NAV gir også regler for hvordan NAV skal behandle søknader om økonomisk stønad og andre tjenester, og hvilke plikter og rettigheter både brukere og NAV har i denne sammenheng. Loven har som mål å sikre at behandlingen av søknader og tildeling av tjenester skjer på en rettferdig og forsvarlig måte, og at brukernes rettigheter blir ivaretatt.

Nøkkeltall for Siljan kommune	2019	2020	2021	2022
Antall sosialhjelpsmottakere	36	33	17	27
Gjennomsnittlig utbetaling pr stønadsmåned, økonomisk sosialhjelp (kr)	7751	7785	13399	9946
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år	4	6	1	0
Antall sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	10	6	4	-
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	15	18	12	9
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	30	40	28	32
Antall bosatte flyktninger (ukrainske)	0	0	0	15
Antall mottakere av introduksjonsstønad	-	-	-	7

NAV Siljan tett oppfølging av sosialhjelpsmottakere. De kartlegges grundig innen kompetanse og mulighetene på arbeidsmarkedet, og det iverksettes avklaring i forhold til statlige ytelser. Hvis mulig og hensiktsmessig etableres det aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere. Dette gjenspeiles i tallene fra ovenstående tabellen. Antall sosialhjelpsmottakere har gått ned i 2021, men øker igjen i 2022, dette hovedsakelig grunnet bosetting av flykninger i kommunen. Det er også slik at flere lavinntektsgrupper, både personer som er i arbeid og personer som mottar trygdeytelser, søker oftere sosialhjelp nå enn tidligere. Antall barn i familier med sosialhjelp har økt noe i 2022. Det er forventet en økning av sosialhjelpbehovet i de kommende årene. I sammenlikning med hele Norge har Siljan en lav prosentdel av innbyggere som mottar sosialhjelp.

Utfordringene i planperioden dreier seg om å fortsette den kontinuerlige jobben med riktig ytelse i forhold til menneskers livssituasjon. Det kommer nye personer med behov for bistand og derfor vil behovet og situasjonen endre seg over tid. Flere henvendelser skyldes økte priser på mat, strøm, renter og drivstoff. Det observeres at personer som tidligere så vidt klarte seg, nå har behov for sosialhjelp. Om lag en av ti av kommuner forventer at det vil komme flere henvendelser om sosialhjelp etter hvert, blant annet dem som ikke har hatt stor pågang så langt. Dette fordi utviklingen i levekostnadene kan treffe enkelte NAV-kontor senere enn andre, for eksempel i kommuner med lav arbeidsledighet og lave boutgifter.

I henhold til Lov om sosiale tjenester har NAV ansvar for å tilby aktiviteter til personer som mottar økonomisk sosialhjelp, fra lavterskel tiltak til arbeidsrettede aktiviteter tilpasset behov og funksjonsnivå til den enkelte. Det er derfor viktig at NAV og resten av kommunen samhandler godt for å kunne ivareta dette behovet.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsstønad er en midlertidig økonomisk ytelse som tilbys av NAV til personer som ikke har tilstrekkelige midler til å dekke nødvendige utgifter til livsopphold, og som har begrenset mulighet til å skaffe seg arbeid eller utdanning på egen hånd. Formålet med kvalifiseringsstønaden er å gi støtte til personer som er i en vanskelig livssituasjon, slik at de kan arbeide mot å bedre sin økonomiske og sosiale situasjon. Kvalifiseringsstønad er en ytelse som er tilpasset den enkelte mottakerens behov og situasjon. NAV vil derfor foreta en individuell vurdering av hver enkelt søknad og fastsette størrelsen på stønaden basert på faktorer som antall personer i husstanden, utgifter til livsopphold og eventuelle andre behov. I tillegg til å motta økonomisk støtte gjennom kvalifiseringsstønaden, vil NAV også tilby veiledning og oppfølging for å hjelpe mottakerne med å skaffe seg arbeid eller utdanning, og dermed bedre sin økonomiske situasjon på sikt. Dette kan inkludere tiltak som arbeidspraksis, opplæring eller annen tilrettelegging.

Kvalifiseringsstønad er en midlertidig ytelse, og mottakerne vil få oppfølging og veiledning fra NAV for å hjelpe dem med å komme tilbake til arbeid eller utdanning og klare seg uten stønad på sikt. Alle kommuner må tilby kvalifiseringsprogram for utsatte grupper. De som fyller inngangskriteriene har en rett til kvalifiseringsprogrammet. Det er satt av færre plasser på kvalifiseringsprogrammet i de kommende årene, men det kan måtte endres etter behov. Da det alltid må være en forsvarlig behandling og vurdering av søknader om kvalifiseringsprogram.

NAV tilstreber å tilby KVP til de brukerne som fyller vilkårene og er i stand til å nyttiggjøre seg programmet. Kvalifisering er et viktig tiltak for å imøtekomme arbeidsgiveres kompetansekrav.

Gjeldsrådgivning

Gjeldsrådgivning er en tjeneste som tilbys til personer som sliter med gjeldsproblemer. Kommunen har et ansvar for å gi økonomisk rådgivning til innbyggerne, og gjeldsrådgivning er en del av denne tjenesten. NAV hjelper til med å sette opp en oversikt over gjelden og lage en plan for nedbetaling. Det gis også råd om hvordan man kan få bedre kontroll over økonomien og unngå å havne i gjeldsproblemer igjen i fremtiden.

Målet med rådgivningen er at brukere skal bli i stand til å styre økonomien sin selv. Gjeldsrådgivning er generelt meget tidkrevende, og det er viktig med et forebyggende tilbud til de som trenger å få orden på økonomien. Behovet for økonomisk veiledning av økt betraktelig i det siste og NAV kontoret har behov for mer kompetanse innen dette fagfeltet.

Driftstiltak

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
11	xxxx	Nettverksorganisering av stabsfunksjoner		-100	-100	-100				
11	17xx	Økt pensjonsutgifter	1 000	1 000	1 000	1 000				
15	2760	KVP - reduksjon antall deltakere	-300	-300	-300	-300				
15	2750	Introduksjonsordningen flyktninger	-1 561	-1 561	-1 561	-1 561				
60	1000	Økt lønnsutgifter	1 500	1 500	1 500	1 500				
60	1003	Valg	-130		-130					
	Sum		509	539	409	539	-	-	-	-

Investeringsprosjekt

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1	1202	Nytt regnskapssystem		400						
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100		100					
1	1209	ITG	200	200	200	200				
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	600	600	600	600				
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	450							
	Sum		1 350	1 200	900	800	-	-	-	-

Oppvekst

Innledning

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på Tunet (IPT), kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barnevernstjeneste.

Mål for avdelingen

Siljan – Trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Avdeling for oppveksts overordnede visjon er: *Vi oppmuntrer barn og unge til selvrespekt og respekt for andre. Vi setter pris på gode resultater, men framfor alt roser vi helhjertet innsats, vilje til å forbedre seg gjennom nye utfordringer, og styrke til å tåle skuffelser og tilbakeslag. Barn og unge skal få en mulighet til å oppdage at det å være åpen og nysgjerrig er de viktigste vilkårene for å utvikle kritisk tenking og selvinnsikt. All kunnskap starter der. Det skapes lærings situasjoner som gir barn og unge lyst til å strekke seg etter nye mål. Vi oppdager tidlig de som av ulike grunner faller utenfor. Vi viser at de kan stole på oss ved å gi dem den støtten de trenger inntil de kan stå på egne bein. Vi bygger alt vårt arbeid på disse verdiene:*

- *Barnets beste*
- *Respekt og raushet*
- *Mot*

Sentrale utfordringer

Grunnskole

Endringer i samfunnet og kommunens inntekter medfører store utfordringer. Kommunen har mistet store inntekter. Antall eldre med behov for kommunale tjenester øker samtidig som barnetallet holder seg stabilt. Grunnskolen har de senere år redusert flere årsverk. Kommunen har kommet til et skjæringspunkt hvor videre kutt i skole vil medføre redusert kvalitet på det tilbudet kommunen gir grunnskoleeleven.

KOSTRA tall 2022 viser at grunnskolen i Siljan drives dyrere enn sammenligningsgruppen. 17 600 kroner per elev 6 – 15 år. Samlet 5 000 000 kroner.

- Jfr økonomiplan 2023 – 26 er det kuttet 210 % pedagog og 160 % fagarbeider, samlet 2 300 000 kroner.
- Siljan har ikke egen svømmehall og må leie hall i andre kommuner. Svømmeundervisning i Siljan er 500 000 kroner dyrere enn hos sammenligningsgruppen.
- SFO driver 500 000 kroner dyrere enn sammenligningsgruppen. Dette fordi vi har fagarbeidere i alle stillinger mens øvrige kommuner har hovedsakelig ufaglærte.
- 50 % lønnsmedarbeider og 50 % ikt-ansvarlig er lagt på lønnsutgifter grunnskole. Grunnskole er den eneste enheten i Siljan hvor dette gjøres. Kostnaden her er 770 000 kroner.
- Smådriftsulemper: Lærertetthetsnormen er en minimumsnorm og sier 15 elever per pedagog på 1.-4. trinn og 20 elever per pedagog på 5. – 10. trinn. Dette er et relativt enkelt regnestykke i store kommuner. For Siljan er ikke dette mulig. 22 elever på 2. trinn utløser to pedagoger. 33 elever på 9. trinn utløser to pedagoger. I praksis kan vi få tilflytting på 8 elever på 2. trinn og 7 elever på 9. trinn uten at dette utløser behov for flere ressurser. Dette som et eksempel. Det samme vil gjelde for tilvalgsfag og valgfag i ungdomsskolen. Vi er lovpålagt å tilby minst to ulike valg. Dette utløser behov for flere grupper enn elevtallet tilsier.

Det er lagt inn ny reduksjon på 200 % pedagog i grunnskolen. Kuttet er lagt inn med 5/12 effekt i 2024 og full effekt fra 2025. Spesialtiltak ved Midtbygda skole reduseres jfr økonomiplan 2023 – 26.

En pedagogstilling betyr en reduksjon på 26 undervisningsøkter per uke på barneskolen og 23 undervisningsøkter på ungdomskolen. Dette medfører at skolene samlet har 49 undervisningsøkter mindre til deling av større elevgrupper eller 49 uketimer mindre til å kunne sette inn to-lærer på ett eller flere trinn der det vurderes at det er behov for dette.

Primært er det i fagene norsk, matematikk og engelsk skolene har økt lærertettheten for å kunne gi den enkelte elev tett oppfølging. Dette gir stor gevinst når det gjelder elevenes fremgang innenfor de grunnleggende ferdighetene, lesing, skriving, regning og kompetanse i fremmedspråk (engelsk). Tett oppfølging er den viktigste faktor for særlig de utsatte og sårbare elevene, elever som tidlig viser fagvansker og kan stå i fare for å falle utenfor både faglig og sosialt.

At skolene fortsatt får mulighet til å kunne gi tett oppfølging av enkelte elever tidlig i elevens utdanningsløp, anser vi som det viktigste tiltaket mot frafall senere. Frafall skjer vanligvis i videregående skole, men tett oppfølging påvirker i tillegg elevenes muligheter til å oppleve mestring, faglig progresjon og trivsel også på ungdomstrinnet. Reduksjon i antall pedagoger minsker skolene sin mulighet til å kunne gi utsatte elever en god tilpasset undervisning. Reduksjon av TPO-muligheten kan medføre henvisning til PPT i neste omgang. Behovet for spesialpedagogisk hjelp vil i så fall øke, noe som igjen medfører økt press på kommunens ressurser.

- Pedagog ved Midtbygda reduseres med 100 %, 290 000 kroner i 2024, 700 000 kroner i 2025
- Pedagog Siljan ungdomsskole reduseres med 100 %, 290 000 kroner i 2024, 700 000 kroner i 2025
- Spesialtiltak Midtbygda reduseres med 53 % 130 000 kroner i 2024, 310 000 kroner i 2025

Barnevern

Barneverntjenesten har 350 % stillinger og 20 % merkantil stilling, totalt 3,7 stillinger hvor barnevernleder bruker 0,5 stilling til administrasjon. 50 % er nyopprettet stilling som familiekonsulent. Barnevernleder vil framover bruke mer av sin stilling til administrasjon da det stilles strengere og flere krav til dokumentasjon av det barnevernfaglige arbeid som gjøres og for at barneverntjeneste i Siljan fortsatt skal være en forsvarlig barneverntjeneste. Dette kom også tydelig fram i tilsynsrapporten fra Statsforvalteren i 2020.

Barneverntjenesten i Siljan har lavere driftsutgifter per innbygger 0-24 år enn både fylket og sammenligningsgruppen. Årsaken til dette er at Siljan kommune mangler ansatte i forebyggende barnevern med tanke på tiltak i hjemmet.

Fra 01.01.22 er barneverntjenesten både faglige og økonomiske ansvaret for fosterhjem. Dette er en konsekvens av barnevernformen.

I en liten barneverntjeneste med 3,5 ansatte vil det ikke være mulig å gjennomføre alle nye oppgaver som blir overført fra det statlige til det kommunale barnevernet. I 2011 ble Barnevernpanelets rapport lagt fram og forslag til organisering var at «Ingen barnverntjenester skal ha under 5 årsverk». For at barneverntjenesten skal klare disse nye oppgavene må det være flere ansatte.

Barneverntjenesten må styrke kompetansen på fosterhjemsarbeidet, innenfor slekt- og nettverks plassering, samt veiledning og opplæring av fosterhjem. Arbeidet med hjelpetiltak må styrkes og hjelpetiltaksporteføljen må utvides. Tiltak som det tidligere var mulig å søke om fra Bufdir må kommunen ha tilgang på selv. Kommunen må også styrke kompetansen på det forebyggende arbeidet.

Siljan barneverntjeneste er liten og sårbar, og det merkes godt når det blir lengre fravær hos de ansatte. Barneverntjenesten skal følge opp barn med hjelpetiltak, oppfølging av fosterbarn og fosterforeldre, oppfølging av fosterbarn bosatt i Siljan (fra andre kommuner) samt saksbehandling knyttet til undersøkelser. Barneverntjenesten skal også følge opp biologiske foreldre til barn hvor kommunen har overtatt omsorgen. I saker er det ofte to saksbehandlere, dette er ifht sikkerheten når ansatte er på hjemmebesøk eller det må gjennomføres kontorsamtaler etter vanlig arbeidstid, samt i komplekse saker.

Utfordringen for barneverntjenesten i Siljan framover vil bli å utvikle egne kommunale tiltak. Det er nå tre personer som utfører de barnevernfaglige oppgavene, og det kan bli krevende å tilegne seg den kunnskapen vi behøver for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene på en god nok måte. Om Siljan kommune skal opprettholde egen barneverntjeneste er det behov for mer personalressurser knyttet til tiltaksarbeid. Det er behov for en økning på 150 % stilling på tiltakssiden. Dette vil ha en kostnad på 1 300 000 kroner. Dette vil være kostnadsbesparende på lang sikt ved å hindre skjevutvikling på et tidlig tidspunkt. Slik kan behovet for mer kostbare tiltak på et senere tidspunkt reduseres.

- Det er ikke lagt inn økning i stillingsressurser i barneverntjenesten for perioden 2024 -2027

Barnehage

Hovedutfordringsbildet for barnehagene i Siljan har bakgrunn i det svært hyggelig faktum at barnetallet øker for andre år på rad. Prognoser fra SSB viser at fødselstallene vil holde seg stabile i årene som kommer. Disse prognosene tar ikke inn kommunens planlagte salg av tomter og folketallsøkning. Fra august 2023

er begge barnehagen fulle, i tillegg går de på dispensasjon på arealnормen for å gi et tilbud til ukrainske flyktninger (dette er tillatt).

Inntaket per 1. august 2024 utløser behov for 1 fagarbeider i Loppedåpan, og 1 fagarbeider eller assistent i Sagaenga.

Barnehagene i Siljan ligger ca. 30 000 kroner over sammenligningsgruppa i kostnader pr. innbygger i alderen 1 – 5 år. Årsaken til dette er at kommunen oppfyller pedagognormen. Alle ansatte har barnehagelærer eller barne- og ungdomsarbeiderutdanning. Til sammenligning er fylkesgjennomsnittet på 28 % faglærte barne- og ungdomsarbeidere. Dette kan utgjøre opp mot 180 000 kroner i lønnsforskjell per ansatt. Om målet er å få ned kostnadene på barnehageområdet er eneste mulighet å ansette ufaglærte kontra fagarbeidere. I løpet av en tiårsperiode vil kommunen da kunne redusere lønnskostnadene. Det er viktig å vurdere kvalitet inn i dette perspektivet. Med en barne- og ungdomsarbeider ansetter kommunen en person som har kompetanse og motivasjon for å jobbe med barn. Ved å ansette en ufaglært er det ingen garanti for dette. Erfaringer fra andre barnehager med mange ufaglærte er at øvrige ansatte må bruke mye tid for å sette disse inn i jobben, dette gjelder både i praktiske oppgaver, men også i holdninger og barnesyn. I økonomiplan 2024 -2027 legges det til grunn å rekrutterer ufaglærte ved nyansettelser.

- Loppedåpan 100 % fagarbeider, 640 000 kroner
- Loppedåpan barnehage økt inntekt, 160 000 kroner
- Sagaenga barnehage 100 % assistent, 475 000 kroner
- Sagaenga barnehage økt inntekt, 160 000 kroner

Per juni 2023 er det 7 barn med behov for plass fra vår 2024 som står uten tilbud. Disse barna har ikke formelt rettighet på barnehageplass før 1. august 2024. At nye tilflyttede ikke får barnehageplass vil kunne skade Siljan kommunes gode omdømme. Disse familiene har mulighet til å velge et privat barnehagetilbud i nabokommunen. Dette har en årlig kostnad for Siljan kommune på 300 000 kroner per barn fram til barnet er 3 år, deretter 200 000 kroner årlig fram til barnet er 6 år.

Kommunestyret behandlet i møte 9. mai 2023 sak 20/23 *Framtidig barnehagestruktur i Siljan kommune*. Kommunestyrets vedtak:

1. *Det bygges ny avdeling i Skogloppa*
2. *De økonomiske konsekvensen vurderes i behandlingen av økonomiplan 2024 – 2027*
3. *Utbedringer i Loppedåpan vurderes i behandlingen av økonomiplan 2024 – 2027*
4. *Det utredes en akuttløsning for antall plasser i barnehagen som vurderes i behandlingen av økonomiplanen 2024 – 2027*

Det er i økonomiplan 2024 – 2027 lagt inn bygging av ny avdeling i Skogloppa i 2024. Det er ikke lagt inn forslag til løsning for barna som ikke har rettighet fra vår 2024, da ei heller kostnader ved å bemanne opp. 7 barn under 3 år krever en bemanning på to pedagoger og en fagarbeider eller assistent. Bemanning i en slik løsning for 7 måneder vil ha en kostnad på 1 272 000 kroner (1 172 000 kroner med assistent). Med utgangspunkt i dagens barnetall inkludert de 7 barna fra vår 2024, vil dette kreve 2 pedagoger og 50 % fagarbeider eller assistent. Om man legger lønnskostnader for assistenten inn, vil dette ha en kostnad på 740 000 kroner for høst 2024 og 1 777 000 kroner med fullårseffekt fra 2025.

Loppedåpan barnehage ble bygd i 1987. Lokalitetene bærer preg av slitasje i samtlige avdelinger. Inventar og innredninger har vært der siden byggestart og det er stort behov for reovering. Det har skjedd en stor utvikling i tjenestetilbudet siden 1987 og behovet i dag er annerledes. Barnegrupper har endret seg fra mange delte plasser til omtrent 100 % plass for de fleste barna de siste åra. Det betyr at garderobene

er for små. Der to barn med halv plass før delte garderobeplass og hylle, må to barn i dag dele plass på fulltid. Det er krav om arbeidsplass til pedagogene og spesialrom for barn med spesialpedagogisk hjelpebehov. Hele barnehagen har et stort behov for oppgradering. Likevel er den største utfordringen mangel på rom. Det er behov for å bygge på Loppedåpan med en egen kontorfløy. Dette vil ha en stipulert kostnadsramme på 5 000 000 kroner. For Siljan kommune og ansatte i Loppedåpan barnehage er utbygging av en ny personaldel helt nødvendig med tanke på lovlighet jfr arbeidsmiljøloven. Renovering og modernisering av Loppedåpan innvendig vil ha en kostnad på 1 000 000 kroner. Barnehagen mangler soveområder ute, der vogner kan stå tørt under tak. Slik det er nå må vogner stå langs langveggene på bygget for å få litt tak for vær og vind. Dette medfører en stor sikkerhetsrisiko. Kostnad for dette er stipulert til 250 000 kroner.

- Midlertidig løsning fram til ny avdeling i Skogloppa står klar er ikke lagt inn i økonomiplanperioden
- Oppbemanning av midlertidig er ikke lagt inn i økonomiplanperioden
- Ny avdeling i Skogloppa er lagt inn i økonomiplanen, 6 000 000 kroner i 2024
- Oppbemanning ny avdeling Skogloppa er lagt inn med 5/12 effekt, 740 000 kroner i 2024, full effekt, 1 780 000 kroner fra 2025
- Foreldrebetaling Skogloppa er lagt inn med en økning på 100 000 kroner i 2024, 220 000 kroner fra 2025
- Vognstall Loppedåpan er lagt inn, 250 000 kroner i 2024
- Oppgradering Loppedåpan er lagt inn i 2026, 1 000 000 kroner i 2026
- Personalavdeling Loppedåpan er lagt inn i 2025, 5 000 000 kroner i 2025

Kulturskole

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elever i alle aldersgrupper, samt tilpasse aktivitetens innhold til den enkelte elev.

Siljan er den kommunen i fylket med de laveste netto driftsutgiftene til kommunal kulturskole. Siljan kommune ønsker via kulturskolen å gi varierte undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunstfag til barn og ungdom i Siljan. Kulturskolen ønsker å kunne bidra til gode oppvekstvilkår for barn og unge, og gi elevene meningsfulle og stimulerende aktiviteter som gir både faglig og sosial utvikling. Et godt kulturskoletilbud gir en gevinst både samfunnsmessig og overfor enkeltmennesket. Studier viser også at det er viktig med tanke på forebyggende arbeid. Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven §13-6 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoletilbud.

Siljan kulturskole har 33 elever. På ventelisten er det 10 søkere. Dette er svært positivt for Siljan da det på landsbasis er mange kommuner som opplever nedgang i antall søkere til kulturskolen.

Kulturskolen ønsker også å kunne bidra i arbeidet med Den kulturelle skolesekken (DKS). Det er viktig at Siljan kommune tenker helhetlig når det kommer til kulturtilbud til barn og unge, og det er derfor ønskelig å kunne utvide tilbudet i kulturskolen.

- Dette er ikke lagt inn i økonomiplanen.

Forebyggende arbeid barn og unge

De 7 siste årene har Siljan kommune arrangert aktiviteter i skolens ferier. Dette er finansiert med tilskuddsmidler fra Bufdir. Hvert år kan kommunen søke midler i tilskuddsordningen «Tilskudd til inkludering av barn og unge», tidligere «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom». Hovedmålet med tilskuddsordningen er å redusere konsekvensene for barn og unge som vokser opp i vedvarende

lavinntektsfamilier. Midlene skal brukes til ferieaktiviteter, og det må organiseres på en slik måte at alle barn og unge har mulighet til inkludering i ferieaktiviteter sammen med andre på tilsvarende alder.

Siljan kommune har arrangert ulike ferieaktiviteter i de to første ukene i skoleferien. Det er videre arrangert lan i høstferien og skitur til Kongsberg i vinterferien. Andre aktiviteter som er arrangert med disse midlene er turer i bygda. Alle aktiviteter er gratis. Gratisprinsippet er avgjørende for å ivareta inkluderingsprinsippet og å redusere konsekvensen av å vokse opp i en lavinntektsfamilie.

De første årene fikk kommunen rundt 450 000 kroner, men de siste årene har tilskuddet til kommunen blitt kraftig redusert.

Aktiviteter i skolens ferier er svært viktige arenaer for inkludering for barn og unge. Dette er arenaer for mestring og samfunnsdeltakelse i tillegg til at det er et viktig rus og kriminalitetsforebyggende tiltak i kommunen. Aktiviteter i skolens ferier er med på å forebygge utenforskap.

For noen barn og unge er disse ferieaktivitetene de eneste ferieopplevelsene de får. Det er for noen også den eneste arenaen på fritiden de kan delta på helt like vilkår med andre på samme alder, da alt er gratis. Det er derfor viktig å videreføre aktivitetsnivået og gratisprinsippet.

Kommunestyret bevilget i møte 9. mai 2023 140 000 kroner ekstra for at aktivitetene skal kunne holdes på samme nivå i 2023.

- Det er ikke lagt inn midler i økonomiplanperioden for å videreføre dette.

Øvrig tjenestetilbud i Oppvekst

Det øvrige tjenestetilbudet driftes videre på samme nivå og høye kvalitet som tidligere år.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT skal bistå barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at de tilrettelegger for barn og elever med særskilte behov. PPT skal også foreta en vurdering av barnet og elevens behov for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Hensikten er at disse barna og elevene får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. PPT arbeider forebyggende ved å blant annet ha fast tilstedeværelse i barnehagene og skolene og deltar i en rekke nettverk og team som skal sikre barn og unge rett hjelp til rett tid.

PPT hadde i 2022 2,4 stillingshjemmel. PPT består av leder i 100 % stilling, PP-rådgiver i 100 % stilling og logoped 40 % stilling.

PPT har utarbeidet en virksomhetsplan, og det er iverksatt nye rutiner for å kvalitetssikre bakgrunnen for henvisningene til PPT. Skolen har plikt til å vurdere og eventuelt prøve ut tiltak med sikte på å gi eleven tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Det er også etablert nye rutiner i overgangen barnehage-barneskole og barneskole-ungdomsskolen for å sikre en forsvarlig forvaltning av spesialpedagogisk hjelp for barn og unge. Siden 2019 er det frem til nå vært en nedgang i antall henvisninger til PPT, og det har trolig en sammenheng med det forebyggende arbeidet både tjenesten og andre kommunale tjenester tilbyr. Fra 2022 har PPT hatt faste dager hvor de er tilstede på skolene og i barnehagene. Hensikten er å i større grad jobbe på systemnivå, og å veilede ansatte i forkant av en eventuell henvisning.

Forebyggende arbeid barn og unge

Ukis er en foreldredrevet ungdomsklubb i kommunen. Ukis er et populært tilbud hvor mellom 50 og 60 ungdommer møtes annenhver fredag. Det er ansatt miljøterapeut ved Siljan ungdomsskole, denne har og hatt ansvar for UKIS. Dette har vært en stor suksess og et av de viktigste forebyggende tiltak for barn og unge kommunen har investert i på mange år. Kommunen har i dag 10 – 15 % miljøterapeut knyttet til drift av klubben.

Tidlig innsats er avgjørende for å gi alle barn og unge en læring som rustet dem for fremtiden. Kommunens ansvar som omhandler folkehelse skal sikre å fremme befolkningens helse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. En god start i livet er et godt grunnlag for videre deltagelse og mestring i arbeids- og samfunnsliv. Barn og unges helse og trivsel er derfor en viktig del av denne oppgaven.

Det kriminalitets – og rusforebyggende programmet «kjærlighet og grenser» fases nå ut i Siljan. Bakgrunnen for dette er at forskning viser at programmet ikke har noen signifikant effekt. Siljan kommune implementere i disse dager foreldrestøtteprogrammene «Cos-p» og «Hold meg, slipp meg», da dette er programmer som forskning viser har stor effekt innen foreldrestøtte.

Barnehagemyndigheten

§ 10 i barnehageloven beskriver barnehagemyndighetens ansvar: Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter. Barnehagemyndigheten ble i 2022 overført fra oppvekstavdelingen til stab under kommunedirektøren. Dette for å tilfredsstille de nasjonale kravene om at barnehageeier ikke også kan ha ansvar for barnehagemyndigheten.

Styrket barnehage

§ 31, «Spesialpedagogisk hjelp» i Barnehageloven, sier at barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det.

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen. Dette står i § 37, «Barn med nedsatt funksjonsevne», Barnehageloven.

Formålet med disse paragrafene er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring. Hjelpen skal bidra til at barnet blir mer rustet til å starte på skolen, og at barnet får nødvendig hjelp slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt. Hjelpen kan for eksempel dreie seg om støtte til språklig, sosial og motorisk utvikling, som er grunnleggende for barnets trivsel og helhetlig utvikling. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehage handler om tilrettelegging for sosial deltakelse for alle. Det er leken som er den viktigste sosialiseringarenaen. Gjennom leken utvikles alle barn og barna utvikler et «vi-fellesskap».

Å gå i barnehagen er et godt utgangspunkt for å mestre livet på en god måte. Barna lærer grunnleggende ferdigheter som selvstendighet, sosial kompetanse, tilegner seg et godt språk og får lekekompetanse. Det er sammenheng mellom gode barnehager og hvor godt barn klarer seg på skolen. Med gode barnehager menes at innholdet i barnehagen må være kvalitetsmessig godt. Godt innhold er viktig for barnas utvikling.

Det er forsket mye på barn som har gått i barnehagen og skolestart. Forskningen viser gode resultater, også for de barna som trenger ekstra støtte og hjelp i barnehagen, på at barna scorer høyere på skolen

enn de som ikke har gått i barnehagen. Det gjelder i første rekke grunnleggende ferdigheter, men også skolefag.

Siljan kommune har de senere år jobbet mye med tidlig innsats. Alle ansatte har fått kompetanseheving. BTI modellen er viktig her. De siste årene har Siljan kommune hatt en økning i spesialpedagogisk hjelp før skolealder, samtidig som spesialpedagogikk er redusert i skolen. Dette ser vi ved at de to siste kullene som kom over i skolen nesten er uten behov for spesialpedagogikk. Dette er en svært god utvikling.

Nasjonale satsinger

Barnevernreformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.

I folkehelseloven understrekes det at kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Velferdstjenesteloven krever samordning og samarbeid rundt alle barn og familier med særlige utfordringer.

Stortingsmelding 16 – «Tett på», peker på at tidlig innsats krever styrket innsats i barnehage, skole og SFO. Kommunen skal ha en barnehage og skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats. Regjeringen vil i denne stortingsmeldingen legge til rette for at kompetansen kommer tett på barna og elevene. Vi vil blant annet styrke det tverrfaglige samarbeidet og setter i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. Siljan kommune har kommet langt i dette arbeidet.

Barnehage og skole har jobbet med systematisk kompetanseheving gjennom nasjonale programmer som ReKomp¹⁵ og DeKomp¹⁶, og fra høst 2024 er Siljan kommune med i Kompetanseløftet¹⁷

Satsinger og prosjekter

Kommunen har jobbet systematisk med tverrfaglig samarbeid gjennom BTI-arbeid. Dette har blitt forsterket gjennom «Pilot for programfinansiering»¹⁸ hvor det er særlig er jobbet med samordning av tjenestetilbudet. I 2023 er prosjektperioden for «Pilot for programfinansiering» over, tiltakene går over i ordinær drift. Kommunestyret vil bli presentert sluttevaluering høst 2023. Med bakgrunn i funn i prosjektet «PIL», søkte

¹⁵ Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsing for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høyskole

¹⁶ Et sentralt element i den desentraliserte ordningen er likeverdig og gjensidig forpliktende partnerskap mellom skolene, skoleeierne og høyskolene og universitetene. Det primære formålet er skoleutvikling, og partnerskapet skal bidra til gjensidig læring og videreutvikling av lærerutdanningene. Dette omtales gjerne som det «doble formålet»

¹⁷ Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole

¹⁸ Regjeringen har godkjent et forslag fra 0-24-samarbeidet om å iverksette en pilot for programfinansiering. Programfinansiering innebærer her en samordning av statlige tilskudd rettet mot utsatte barn og unge mellom 0 og 24 år og deres familier. Gjennom piloten ønsker direktoratene i samarbeidet å få mer kunnskap om effekten av en mer fleksibel finansieringsmodell, fremfor dagens mange ulike sektor- og fagspesifikke tilskuddsordninger

og fikk kommunen i 2022 midler fra fylkeskommuner til en 4-årig prosjekt: «Forsterket innsats og samarbeid om inkludering»¹⁹

Intensjonen er en bred satsing på økt inkludering og ung deltakelse, og økt samarbeid mellom alle relevante aktører for å redusere andelen unge som er utenfor arbeid eller utdanning. Målsetting: I fellesskap utvikler vi varige tiltak og arbeidsmåter som forebygger utenforskap og fremmer inkludering i Vestfold og Telemark.

Siljan kommune er en «Liv og røre»-kommune. Skole, SFO og barnehage er med i «Liv og røre» som er et universelt, helhetlig og helsefremmende program. Programmet har som mål å bidra til bedre helse, trivsel og inkludering som grunnlag for læring og livsmestring for alle barn og unge i Vestfold og Telemark.

«Liv og røre» skal fremme faktorer som sunt kosthold og matglede, fysisk aktivitet og bevegelsesglede og det psykososiale miljøet i ett og samme program. Det arbeides også kontinuerlig med barnas og de voksnes holdninger slik at de skal kunne ta gode helserelaterte valg i barnehage, skole og for framtida.

Driftstiltak

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
21	2020	53 % fagarb. til spesialtiltak for enkeltbarn	-130	-310	-310	-310				
21	2020	100 % pedagog Midtbygda	-290	-700	-700	-700				
20	2130	Voksenopplæring	1 330	1 330			-1 330	-1 330		
24	2020	100 % pedagog på Siljan ungdomsskole	-290	-700	-700	-700				
25	2332	Piloteringsprosjekt tverrfaglig samarbeid	-450	-450	-450	-450				
26	2010	100 % fagarbeider - økt barnetall Loppedåpan	640	640	640	640	-160	-160	-160	-160
26	2010	Ny avdeling Skogloppa	740	1 780	1 780	1 780	-100	-220	-220	-220
26	2013	100 % assistent - økt barnetall Sagaenga	475	475	475	475	-160	-160	-160	-160
	Sum		2 025	2 065	735	735	-1 750	-1 870	-540	-540

Investeringsprosjekt

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
2	2020	Kjøkken Midtbygda personalrom	150							
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	550	550	550	550				
	Sum		700	550	550	550	-	-	-	-

¹⁹ Våren 2022 innvilget politikerne i Vestfold og Telemark 42,5 millioner kroner over fire-årsperioden 2022-2025 for å forebygge utenforskap. Intensjonen er en bred satsing på økt inkludering og ung deltakelse og økt samarbeid mellom alle relevante aktører for å redusere andelen unge som er utenfor arbeid eller utdanning.

Helse

Innledning

Flere leveår betyr flere gode år for de fleste. Omsorgssektoren er i en rivende utvikling, og fremtidige behov er vanskelige å beregne. Eldre er friskere enn før, nye boløsninger og ny teknologi gjør at helsetjenesten i fremtiden kan se helt annerledes ut enn i dag.

Dekningsgraden for heldøgnsomsorg må vurderes ut ifra hvor stor grad kommunen lykkes med ambisjonene i Meld.St.15 (2017-2018) *Leve hele livet* – en kvalitetsreform for eldre, effekten av velferdsteknologi og et mer differensiert bo og omsorgstilbud. Antall innbyggere med behov for bo- og omsorgstilbud med tett og spesialisert oppfølging øker for hvert år. Blant annet fører medisinske fremskritt og nye og bedre behandlingsmuligheter til at flere lever med skader, sykdom og funksjonsnedsettelse. I tillegg til en stadig økning av antall eldre er det også en økning av barn/unge og deres familier som har et stort behov for tilrettelagte tjenester. Barn og unge med helseproblemer og utfordringer knyttet til læring og mestring er ofte i kontakt med flere tjenester i det offentlige hjelpeapparatet. Manglende samarbeid og samhandling mellom tjenestene medfører at barn, unge og familier ikke alltid får god nok hjelp. Helsetjenesten arbeider kontinuerlig med å gi barn, unge og familier med sammensatte utfordringer et mer koordinert og helhetlig tjenestetilbud.

Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av alle utfordringene som helse- og omsorgstjenesten kommer til å stå ovenfor. Helt uavhengig av det fremtidige økonomiske handlingsrommet, er det tilgangen på kvalifisert personell som begrenser tjenestene og hindrer dem i å utvikle seg videre med dagens innretning. Hovedprioriteten i årene fremover vil derfor være å utvikle tiltak og investere i løsninger som gir lavest mulig personell vekst.

Figur 1 NOU «Tid for handling» viser omsorgstrappen i tjenestebehovet. dette gir et godt bilde på hvor viktig og avgjørende folkehelsearbeid er for å lykkes med utfordringene vi står ovenfor.

Rammeområdet helse ivaretar kommunens oppgaver innenfor, pleie- og omsorg, herunder sykehjem og hjemmebasert omsorg, lege- og fysioterapitjenester, ergoterapi, helsestasjon- og skolehelsetjeneste,

habiliteringstjenesten, omsorgsstønad, BPA brukerstyrt personlig assistent, psykisk helse, rusforebyggende arbeid, støttekontakt, vernede tilrettelagte arbeidsplasser (VTA plasser), parkeringstillatelser, ledsagerbevis, akutt døgnplass innen somatikk, akutt døgnplass innen psykisk helse.

Det er bortfall av gjestepasientinntekter på 4 million kroner. Det er beregnet en nedgang i tilskudd til ressurskrevende brukere med 200 000 kroner, samt økning av utgifter til interkommunal legevakt med 750 000 kroner i planperioden. Deler av dette vil dekkes med en reduksjon av stillinger med i alt 1,8 millioner kroner.

Det vil også bli skissert fremtidige behov som bør styrkes. Kommende 4 års periode vil være preget av en meget stram økonomistyring der avdelingen vil ha fokus på å utføre lovpålagte oppgaver. For enkelte deltjenester vil redusert tjenestetilbud kunne bli en konsekvens. Tilpasning av eksisterende tjenestetilbud tilpasset nye oppgaver, som det i økonomiplan-perioden ikke vil være tilstrekkelig ressurstilgang til, vil også være en konsekvens.

Hovedmålsetning for helse

Tjenesteområdet skal bidra til en bærekraftig utvikling av samfunnet, og gi og videreutvikle tjenester som fremmer livskvalitet og mestring.

Strategier

- a) «Hva er viktig for deg?» skal være vår tilnærming i møte med innbyggere
- b) Fra symptomfokus til ressursfokus
- c) Fra kompensierende tiltak til hjelp til egenmestring
- d) Tilrettelegge for selvstendighet og trygghet i egen bolig
- e) Tidlig innsats i alt vi gjør
- f) Aktiv bruk av velferdsteknologi
- g) Videreutvikling av kompetente ledere og medarbeidere
- h) Utvikle en forbedringskultur med fokus på kvalitet

Satsingsområder

God helse og livskvalitet for alle er et sentralt mål. God helse handler ikke bare om å være frisk, men også om evne og kapasitet til å mestre og tilpasse seg livets uunngåelige vanskeligheter og hverdagens krav. Hjelp til egenmestring vil være sentralt i all tjenesteproduksjon. Samtidig blir det viktig at den enkelte får tidligst mulig hjelp når det er behov, for å unngå at sykdom og utfordringer forverrer seg. Tidlig innsats er derfor et sentralt begrep i tjenestene og en rettesnor i de prioriteringer som må gjøres.

Viktige mål er:

- a) Innbyggerne i Siljan opplever mestring, trygghet og livskvalitet i egen bolig
- b) Pårørende er og blir sett på som en ressurs
- c) Helse bidrar til at innbyggerne har en meningsfull hverdag
- d) Brukere og pårørende har reell innflytelse på utforming av tjenestene både på individ- og systemnivå
- e) Våre innbyggere møter ansatte som samhandler tverrfaglig, helhetlig og målrettet
- f) Gode og fremtidsrettede tjenester, gitt av helsepersonell med høy faglig og relasjonell kompetanse, vil bidra til å bygge et attraktivt Siljan.
- g) Tjenesteområdet har satt som mål at avdelingen skal ha et godt omdømme.
- h) Tidlig innsats til barn og unge. I tjenesteområdet skal barn, og foreldre med barn under 18 år, være en prioritert gruppe. Sårbare barn og familier skal motta tidlige og helhetlige tjenester.

Avdeling for helse er organisatorisk delt inn i 2 likeverdige fagenheter, hver ledet av leder for pleie- og omsorg og leder for forebyggende tjenester. Disse står i linje til kommunalsjef for helse.

I tillegg til normal drift og daglige oppgaver vil avdeling helse i neste økonomiperiode ha følgende prioriterte innsatsområder for å nå målene. Det presiseres at alle tjenestene i større og mindre grad vil være involvert i det **6 hovedsatsningsområdene for å nå målene**.

- a) Rekruttere og beholde helsepersonell
- b) Arbeidsmiljø, sykefravær og HMS
- c) Kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet
- d) Forebygge og redusere behovet for helse og omsorgstjenester
- e) Effektivisering ved hjelp av digitalisering og teknologi
- f) Pårørende arbeidet og brukermedvirkning

Rekruttere og beholde helsepersonell

I henhold til Helsepersonellkommissjonens NOU «Tid for handling- personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjenesten» vil vi i planperioden se en økende mangel på arbeidskraft og fagutdannet helsepersonell samtidig med økning i antall eldre. Dette skjer i en tid med medisinske fremskritt og økte krav til kvalitet og kompetanse i tjenestene våre. Med det framtidige underskuddet på arbeidskraft, vil det ikke være mulig å løse oppgavene på samme måte som i dag. Vi tvinges til å finne nye løsninger. Endret organisasjonsstruktur, bedre utnyttelse av ressursene, arbeidet med heltidskultur og økt kompetanse er blant de områdene en ser kan bidra til å beholde og rekruttere arbeidskraft. Arbeidet er krevende og vil kreve mye ressurser. Det vil være stort fokus på økt kompetanse.

Kommunens tre leger er alle under spesialisering innenfor allmenn medisin. I tillegg er kommunelegen under spesialisering innen samfunnsmedisin. Deler av kompetansehevingen finansieres via tilskuddsordninger, bortsett fra spesialisering i samfunnsmedisin som må tas fra interne midler. Det er gitt tilbud til 3 sykepleiere og 2 helsefagarbeidere om videreutdanninger i 2023/2024. Det er behov for ytterligere kompetanse innen velferdsteknologi, palliasjon, geriatri og veiledning. Kostnaden vil bli delvis finansiert via tilskuddsmidler.

Det har i 2023 blitt arrangert internopplæring innen flere fagområder. Dette har vist seg å være en god arbeidsform, og vil bli utviklet videre i planperioden. Ved internopplæring benyttes egne ressurser.

En dreining mot mer spesialiserte oppgaver med en klar plan for de ulike oppgavene som bør utføres, vil også utnytte ressursene på en bedre og mer formålstjenlig måte, og er områder det vil bli jobbet videre med. Det er fokus på at Siljan er en lærende organisasjon. Videreutvikling av den lærende organisasjon vil være sentralt. Feil og avvik må ses på som muligheter for læring, slik at organisasjonen videreutvikles. Utvikling av kvalitet og kompetanse vil være sentralt i tjenestområdet.

Arbeidsmiljø, sykefravær og HMS

Avdelingen hadde et stor sykefravær i foregående planperiode. Dette har resultert i en voldsom slitasje på hele organisasjonen. Mye av denne slitasjen skyldes nok en ekstrem arbeidsmengde under pandemien. Avdelingen måtte i tillegg til daglig drift avsette personell til å jobbe bortimot full tid med smittesporing, vaksinerings, testing etc. Dette arbeidet avtok i planperioden, men ansatte opplevde at belastningen hadde vært stor. Det har også vært store utskiftninger av medarbeidere, dette grunnet naturlig avgang ved pensjon, uventet dødsfall og oppsigelser. Naturlig nok har dette medført at store deler av kontinuitet og kompetanse har blitt svekket. På den annen side ser man at en endring av arbeidsstokken også har vært en ressurs da ny kompetanse og nyttig relevant erfaring har kommet til og er med på å heve kvaliteten i

tjenesten. I lys av dette blir organisasjonen sett på med nye øyne, som igjen kan bidra til å øke effektiviteten og rutineene i det daglige arbeidet.

Arbeidsmiljø, sykefraværarbeidet og HMS har hatt stor prioritet i slutten av 2022 og i begynnelsen av 2023. Det er blitt gjort en del investeringer, blant annet i nytt digitalt e-læringsystem, Visma Veilederen og innkjøp av Cosdoc Mobil. Visma veileder har en rekke digitale kurs og seminarer som i stor grad bidrar til å øke kompetansen til hver enkelt medarbeider. Det legges også opp til felles samlinger rundt de ulike temaene ved bruk av refleksjons materiell. Cosdoc Mobil letter hverdagen med journalføring og medfører en effektivisering av tjenesten. Det har blitt laget års-hjul for opplæring. Det vil bli holdt kurs i samtykke kompetansevurdering, vold og trusler, forebygging av muskel- og skjelettplager og hjerte- og lungeredning. Det vil også bli investert i relevant kursmateriell innenfor de ulike områdene.

Under pandemien ble det utfordrende å avholde faste personalmøter. Det har vist seg at dette har hatt uheldige konsekvenser for arbeidsmiljøet, da det har gått lang tid mellom hver gang dette har blitt avholdt - og viktig informasjon har ikke kommet frem. Derfor har vi nå stort fokus på å avholde personalmøter jevnlig. Møtene er lagt fast inn i turnus.

For å kvalitetssikre at det er nok og riktig kompetanse på jobb til enhver tid, er det nå laget en ny grunnturnus innenfor hele tjenesteområdet pleie og omsorg. Denne turnusen vil bli evaluert i planperioden. Det har blitt utvidet og ytterligere formalisert samarbeid med verneombud og tillitsvalgte. Grunnet det store sykefraværet har det blitt inngått et trepartssamarbeid med NAV arbeidslivssenteret for kartlegging av arbeidsmiljøet. Dette samarbeidet er påbegynt - og forventes å ferdigstilles i 2024. Det er nedsatt ulike arbeidsgrupper for å jobbe med HMS. Avdelingen har laget HMS planer innenfor alle tjenesteområdene og arbeidet forsetter i planperioden. God oppfølging av sykemeldte krever mye oppfølging og godt samarbeid med NAV. Godt sykefraværarbeid krever gode rutiner og støttefunksjoner i samarbeid med NAV, ledelse, tillitsvalgte, verneombud og ansatte. Avdelingen har som mål å redusere sykefraværet med 50 % innen utgangen av 2023.

Medisinrommet på sykehjemmet tilfredsstiller ikke kravet til et forsvarlig arbeidsmiljø, og bør prioriteres utbedret. Kommunedirektøren har lagt inn forslag om 150 000 kroner til dette arbeidet i 2024.

Kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten slår fast at det er ledelsen som har ansvaret for at virksomheten planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres. Forskriften utdyper også kravet om systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

God kvalitet av tjenesten defineres som: Tjenester som er virkningsfulle, er trygge og sikre, involverer brukerne og gir dem innflytelse, er samordnet og preget av kontinuitet, utnytter ressursene på en god måte, samt er tilgjengelige og rettfærdig fordelt.

Arbeidet med kvalitetsforbedringer i tjenestene må videreføres i planperioden. Prosessen med oppbygging og implementering av nytt kvalitetssystem TQM må gjennomføres. Dette vil legge grunnlag for god styring, kontroll og tjenestekvalitet. Det må sikres en kontinuerlig oversikt over avvik, herunder uønskede hendelser, pasient/brukerevalueringer og klager. Dette vil benyttes til kvalitetsforbedring i tjenestene. God kvalitet og pasientsikkerhet ivaretas best i en arbeidskultur der medarbeidere og ledere har et eierskap til kvalitetsforbedring og en faglig ambisjon om å utvikle seg og bli bedre. Det vil bli prioritert arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Dette sees på i sammenheng med pasientsikkerhet.

Tiltak avdeling vil prioritere for å lykkes med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet og redusert forekomst av uønskede hendelser:

Ledelse og kultur – integrere arbeidet med pasientsikkerhet i etablerte styringslinjer.

Kompetanse – bygge kompetanse og kapasitet i tjenestene, identifisere og spre kunnskap om pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring.

Nasjonal satsning – utvikle, iverksette og følge opp nasjonale satsninger.

System og struktur – følge med på utviklingen av pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring over tid.

Endring og forbedring er krevende å få til i praksis, og fordrer tett lederoppfølging og konstant oppmerksomhet for å skape og opprettholde resultater. Det forutsetter en kultur preget av åpenhet, hvor feil og uønskede hendelser anses som en kilde til læring og forbedring, og hvor erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende blir innhentet og tatt i bruk.

Forebygge og redusere behovet for helse- og omsorgstjenester

Samlet vil det kunne være store helse-, økonomiske og personellmessige gevinster i et godt folkehelsearbeid, blant annet gjennom tiltak som fremmer befolkningens helsekompetanse, forebygging og annet helsefremmende arbeid. Forebygging og tidlig innsats kan bidra til at problemer ikke utvikler seg og blir omfattende og langvarige. Det må legges vekt på å få folk raskere tilbake, hjelpe dem til å mestre egne utfordringer, samt avverge eller utsette behovet for tjenester innen helse- og omsorg. Styrket satsing på folkehelse og forebyggingsarbeid vil kunne bidra til å redusere behovet for helse- og omsorgstjenester, og dermed også bidra til å redusere behov for helsepersonell. Utvikling av allerede eksisterende dagaktivitetstilbud sees på som en viktig faktor for å utsette og redusere behov for helse- og omsorgstjenester.

Riktig oppgavedeling pekes ofte på som en avgjørende faktor for både god samhandling og en bærekraftig bemanning av helse- og omsorgssektoren. Det er ikke fremmet forslag om en økning av utgifter til forebyggende arbeid i kommende planperiode. På tross av dette vil forebyggende arbeid bli viktig og bør i større grad prioriteres i neste planperiode.

Kommunen fikk i 2023 innvilget 650 000 kroner i tilskudd fra helsedirektoratet til å kartlegge hvilke tilbud kommunen har for å motvirke sosialisolasjon og ensomhet. Dette er et samskappingsprosjekt hvor det vil være likeverdige deltakere fra frivilligheten, brukere og kommunen. Målet med prosjektet er å finne gode løsninger som kan motvirke isolasjon og ensomhet som igjen kan gi effekt av utsatt behov for helse- og omsorgstjenester. Prosjektet har fått navnet «Det gode liv i Siljan». Prosjektet skal være ferdig i innværende planperiode, men funn og tiltak vil bli iverksatt i neste planperiode.

I forbindelse med det forebyggende arbeidet er det behov for en betydelig utbedring av treningsutstyr og inventar på fysioterapiavdeling. Dette med bakgrunn i at tjenesten opplever et stort trykk og økende behov for mer spesialisert utstyr. Tjenesten har nå ventelister på flere av aktivitetene og behandlingene som tilbys. Man ser at økt bruk av treningsrom og gruppeaktivitet vil kunne avhjelpe dette noe.

Hjelpemiddelsentralen er en viktig brikke for å gjøre hver enkelt bruker i stand til å kunne fungere hjemme på tross av nedsatt funksjonsevne. Dette stiller strenge krav til kommunen om rask bestilling, utlevering og henting av hjelpemidler. Både hjelpemidler og reelle treningsmuligheter vil være med på å utsette behovet for hjelp fra kommunen, og bør i fremtidig planlegging av økonomien få stor betydning. Det er

også behov for en transport mulighet for å effektivisere utkjøring av småhjelpemidler. Kommunedirektøren har ikke funnet rom i budsjettet for disse tiltakene i planperiode.

Det vil i planperioden være en satsning på forebyggende arbeid blant barn og unge.

Tjenesteområdet Forebyggende skole- helsestasjonstjenesten hadde i 2022 et utfordrende år grunnet fravær av personell og deler av tjenesten ble levert av Skien kommune. Fra 01.01.2023 har helsestasjon igjen fungert som normalt. Innenfor skolehelsetjenesten har det vært behov for å etablere ulike ordninger for å gjennomføre lovpålagte oppgaver. Fra 15.08.23 vil det vi være tilsatt 2 ferdigutdannede helsesykepleiere i 100 % stillinger, og tjenesten vil igjen være tilbake på normalt nivå.

Helsestasjon for ungdom og jordmortjenesten er lovpålagte tjenester som skal forefinnes i kommunen. Avdelingen har interkommunal avtale med Skien kommune om kjøp av disse tjenestene. Denne gir et meget godt faglig tilbud til vår kommune, hvor også psykologtjeneste er tilgjengelig. Det har imidlertid vært en betydelig økning av utgiftene til denne tjenesten med 50 % i foregående planperiode.

Det vil bli vurdert å avslutte kjøp av helsestasjon for ungdom fra 2025. Kommunedirektøren har lagt inn en reduksjon på 300 000 kroner fra 2025.

Avdelingen har søkt helsedirektoratet om midler for å styrke koordineringen av tjenester til barn og deres familier. Et tilskudd på 375 000 kroner ble innvilget for tidsrommet 2022 - 2025. Dette tilsvarer en 40 % stillingsressurs som styrker fagområdet. Det har blitt engasjert en vernepleier i stillingen som barne- og familiekoordinator. Dette er i stor grad med på å styrke det forebyggende arbeidet. Arbeidsoppgavene er blant annet å holde kurs i COSp, som er et foreldreveilednings kurs, være koordinator i ansvarsgrupper, ha et familieperspektiv og redusere behov for helse og omsorgstjenester.

Vi må sikre at funksjonshindrede ikke opplever å havne på utsiden. I NOU 2023:12 *På høy tid – realisering av funksjonshemmedes rettighet* slås det fast at det må skapes bedre og tydeligere sammenheng mellom de tiltakene funksjonshindrede tilbys. Instanser som snakker dårlig med hverandre, overganger som ikke fungerer godt nok, manglende tydelighet i kommunikasjonen og generelt det vi ofte kaller silotenkning, preger for mange av tilbudene som gis og hindrer full likestilling.

Kommunen har plikt til å tilby barnekoordinator etter helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a. Koordinerende enhet i kommunen har overordnet ansvar for oppnevning, opplæring og veiledning av barnekoordinator. Gjennom oppnevningen av barnekoordinator utpekes hvem som har ansvaret for samordningen av tjenestene til barnet. Barnets beste skal være grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelse som berører den. Det er foreldre eller den som samtykker på vegne av barnet som skal gi tillatelse til oppnevning av barnekoordinator. Kommunedirektøren har i planperioden ikke funnet rom for denne stillingen, og oppgaven må løses innenfor eksisterende årsverk.

Effektivisering ved hjelp av digitalisering og teknologi

Velferdsteknologi skal bidra til at innbyggere med behov for helsetjenester får en tryggere, mer aktiv og selvstendig hverdag. Velferdsteknologi som integrert del av kommunens tjenestetilbud kan bidra til å utsette eller redusere behovet for kommunale tjenester. I tillegg er digitalisering et viktig virkemiddel for å frigjøre kapasitet. Kommunen vil ta i bruk utviklede løsninger som bidrar til forbedring av de mest sentrale og ressurskrevende helse- og omsorgstjenesten, hvor gevinstpotensialet både for brukerne og kommuneøkonomien er størst. Elektronisk pasientjournal (EPJ) er det viktigste digitale verktøyet i kommunehelsetjenesten, og utvikling av eksisterende eller fremtidig EPJ vil stå sentralt i planperioden. Siljan er pilot i utvikling av nytt EPJ system Aidn. Økt bruk av velferdsteknologi stiller krav til flere og mer ryddige

integrasjoner mot eksempelvis EPJ. Arbeid med å legge til rette for at nødvendig informasjon er tilgjengelig på tvers av systemene som benyttes i helse, vil øke pasientsikkerheten og legge til rette for at det kan hentes ut større gevinster ved implementering av velferdsteknologi. Det er lagt inn forslag om 200 000 kroner i planperioden for innkjøp og implementering av velferdsteknologisk løsninger.

Pårørende arbeidet og brukervedvirkning

«Hva er viktig for deg?» vil være styrende i møtet med brukere og pårørende. Pasienter og brukere er en stor ressurs som bør brukes bedre. Det er mange eksempler på overføring av oppgaver fra personell i helse- og omsorgstjenestene til pasientene selv, gjerne ved bruk av teknologiske løsninger. Dette kan være viktig for brukere og pasientenes mestring, selvstendighet og autonomi, samt fleksibilitet i hverdagen. Det kan også avlaste helse- og omsorgstjenestene og dermed frigi personell til andre gjøremål.

For å møte dette vil det i planperioden jobbes systematisk med utvikling av pårørende arbeidet. Det vil bli gjennomført informasjonsmøter innenfor pleie og omsorg. Gjennomføring av brukerundersøkelser vil også bli prioritert.

I foregående planperiode har psykisk helse og rus benyttet seg av et digitalt samhandlingsverktøy, NORSE. Dette vil neste planperiode fases ut og et nytt verktøy Assistert selvhjelp vil bli implementert. Målet er at verktøyet skal bidra til økt selvhjelp og brukervedvirkning for denne gruppen. Dette vil bli driftet innenfor gitte bevilgninger.

Helse- og omsorgssenteret har som målsetning å være en møteplass for brukere, pårørende, frivillige og andre. I påvente av et sentrumsbygg er lokaliteten mye brukt av mange lag og organisasjoner, og fremstår som en viktig brikke sett i et folkehelseperspektiv. For å opprettholde mulighet til bruke lokalene er det nødvendig med en oppjustering av inventaret. Sykehjemmet er 22 år gammelt. Inventaret i kafeteriadelen har ikke blitt byttet ut siden bygget var nytt. Følgelig er inventaret og da særlig stolene blitt betydelig nedslitt. Stolene er stoffbelagte, noe som også utgjør en hygiene faktor. Nye stoler bør derfor kjøpes inn. Et forslag om å kjøpe inn nye stoler til kafeteria i sykehjem med 150 000 kroner inntektes i planperioden.

Konsekvenser og utfordringer

Sykehjemmet

I kommunedirektørens utkast til økonomiplan er gjestepasientinntektene redusert med 4 million kroner, samt at lønnsutgiftene ved sykehjemmet er redusert med 1,8 millioner kroner. Dette vil bety en reduksjon av antall sykepleiere med 2 årsverk. To sykepleiere har i inneværende planperioden sagt opp sine stillinger. Disse to stillingene vil bli tatt vekk fra planperioden slik at avdelingen ikke må gå til ytterligere oppsigelser. En konsekvens av dette er også at sykehjemmet må redusere antall plasser med 4 operative pasientrom. En reduksjon fra 24 til 20 plasser gjeldende fra 2024.

Interkommunal legevakt

Kommunen har et interkommunalt samarbeidet med Skien kommune vedrørende legevakt og akutt plasser innenfor somatikk. I planperioden vil kostnader til den interkommunale legevakten øke med i alt 750 000 kroner. Dette skyldes i vesentlig grad en endring dagens utgiftsfordeling

- a) En del av utgiftene til samarbeidet fordeles mellom deltakerkommunene med et fast beløp pr deltaker med hovedregel 10% av samarbeidets driftskostnader, resten etter folketall.
- b) Alle utgifter regnes inn, også kalkulert husleie der det ikke finnes en husleieutbetaling og dekning for indirekte kostnader. Indirekte kostnader settes til 3 % av årets brutto budsjetterte driftsutgifter for samarbeidet

Det er varslet om en reduksjon av antall plasser innenfor akutt plasser somatikk i 2024 fra 9 til 7 senger totalt. Kommunedirektøren legger inn forslag om en reduksjon i utgiftene med 200 000 kroner i 2024.

Legetjenesten

Kommunen har ansvar for å organisere fastlegeordningen og sørge for at personer som ønsker det får en fastlege i egen kommune. Kommunens 3 fastleger har fra 300 (50 % stilling) til 720 listepasienter i full stilling. Samlet utgjør dette 1 740 og antall listepasienter er lavere enn tidligere forventet. Med et innbyggertall på 2 375 viser tallene at mange av Siljans innbyggere har fastlege i andre kommuner. Kommunen betaler for disse pasienten gjennom basistilskuddet. utfordringene med å få fastleger til ledige stillinger har spredt seg til alle typer kommuner, og vi ser at dette gir ringvirkninger med økt etterspørsel etter å bytte fastlege og høye ventelistetall også i Siljan. Dette viser at den samlede kapasiteten i fastlegeordningen i Siljan ikke er i tråd med befolkningen sine behov.

Beredskap

Helseavdelingens bygningsmasse er prioriterte bygg ved strømutfall. Ved krisesituasjoner, eksempelvis ved kraftig snøfall, flom osv, vil disse bygg være avhengig av stabil strømtilførsel. Dette mye på grunn av at pasienter nå ofte er avhengige av medisinske tekniske apparater. Rett dimensjonert nødstrømsaggregat er kjøpt inn og det arbeides fremover nå med å få dette permanent stasjonert i nytt tilbygg ved sykehjemmet. Etableringen av kommuneoverlegestilling har styrket helseberedskapen generelt, spesielt innenfor smittevern, samfunnsmedisin og andre kommende *pandemiske* hendelser. Andre hendelsesområder som ved større ulykker og naturkatastrofer er legetjenesten blitt en betydelig sterkere og tryggere aktør for å trygge opp under og serve innbyggerne og andre kommunale virksomheter på en bedre måte enn tidligere.

Psykologtjenesten

Det drives mye godt psykisk helse- og rusarbeid i kommunen av fagpersoner med ulike fagbakgrunn. Samtidig får kommunen stadig flere oppgaver som krever kompetanse på ulikt nivå med relevant kunnskap fra flere profesjoner og fagretninger. Ansvarsdeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten endres, og kommunen tilføres nye oppgaver. I henhold til «Primærhelsemeldingen» slås det fast at kommunen har et hovedansvar for brukere med lettere og forbigående moderate psykiske lidelser. Psykologer er fra 2020 lovfestet som en nødvendig profesjon inn i dette arbeidet.

En har hittil erfart at det er vanskelig å rekruttere psykolog til kommunen. Det er gjort henvendelser både til nabokommunen og til Distriktpsikiatrisk senter, Sykehuset Telemark HF om mulig samarbeid eller kjøp av tjeneste. Per dags dato har man ikke lyktes med å få etablert denne tjenesten.

En nytt begrep for å møte utfordringen innenfor helse er «**Hus-og-hytte**» – **kombinerte stillinger**. Bruk av kombinerte stillinger kan bidra til å øke fleksibiliteten og kvaliteten i tjenestene. Dette omtales av Helsepersonellkommissjonen som «hus-og-hytte»-stillinger der den ansatte jobber i flere fagmiljø, innad i eller mellom tjeneste- og forvaltningsnivåer, men også mellom helse- og omsorgstjenestene og utdanningssektoren. Slike stillinger kan bidra til at spesialkompetanse kan komme til nytte i flere virksomheter og til bedre fordeling av vakter og større grad av heltid. Viktig er det også at slike stillinger kan øke beredskapen ved at flere personer, kanskje fra flere yrkesgrupper, bytter på å jobbe med spesielle oppgaver som det, under normale omstendigheter, ikke vil være behov for. Hvis behovet for oppskalering skulle melde seg, er mulighetene der for å bemanne opp tjenestene på kort varsel. Kommunen vil følge opp om dette kan være en hensiktsmessig samarbeidsmodell.

Driftstiltak

Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
30	2530	Avvikling gjestepasienter Skien kommune	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800	4 000	4 000	4 000	4 000
30	xxxx	Færre akutt plasser somatikk	-200	-200	-200	-200				
31	2320	40 % stilling i 3 år prosjektmidler Hdir - bedre koordinerte tjenester			-375	-375			375	375
31	2410	Interkommunal legevakt	750	750	750	750				
31	2532	Ressurskrevende helse og omsorgstjenester					200	200	200	200
34	2320	Helsestasjon for ungdom		-300	-300	-300				
	Sum		-1 250	-1 550	-1 925	-1 925	4 200	4 200	4 575	4 575

Investeringsprosjekt

Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3	2530	Velferdsteknologi	200	200	200	200				
3	2530	Bygge om medisinerom sykehjem	150							
3	2530	Stoler og bord på på kafe på helse og omsorgsenteret		150						
	Sum		350	350	200	200	-	-	-	-

Samfunn

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor følgende ansvarsområder; teknisk, kommunale veier, park og naturforvaltning, brann, VAR drift, eiendom, geodata, kultur, plan, miljøvern, byggesak og IKT drift.

Noe av utfordringen på avdelingen er at den består av svært mange forskjellige fagfelt, og at disse fagfeltene blir ivaretatt av et lite antall ansatte. Alle fagledere har ansvar for flere fagfelt som i større organisasjoner er fordelt på forskjellige personer. Utviklingen i alle disse forskjellige områdene er at det kreves mer og mer faglighet og spesialkompetanse. Lovverket på de forskjellige områdene blir innskjerpet og det stilles strenge krav til dokumentasjon i henhold til gjeldende regler, lover og forskrifter. Det er avgjørende at det interkommunale samarbeidet opprettholdes og utvikles for å kunne møte disse utfordringene. Samtidig må det leies inn rådgivere fra private virksomheter når særskilte problemstillinger oppstår.

Kommende fireårsperiode er det planlagt utbygging av ny barnehageavdeling på Skogloppa. Ut over det er det ikke store byggeprosjekter som står klar for gjennomføring. Perioden brukes til forberedelse av nye prosjekt, i første rekke klargjøring av arealer til bolig- og næringsformål og vurdering av mulighetene for etablering av et nytt samfunnshus i sentrum.

Hovedmål for avdelingen

- Sikre til enhver tid ledige, utbyggingsklare arealer til ulike bolig- og næringsformål.
- Ha en stabil drikkevannsforsyning med vann av god kvalitet, og øke antall tilknytninger til det kommunale vann- og avløpsnett.
- Sikre og videreutvikle verdien av kommunale bygg og eiendommer.
- Sørge for trafikksikre veier med god fremkommelighet for alle trafikanter.

Kommentarer til målene

En forutsetning for at kommunen kan øke innbyggertallet er at det finnes attraktive, utbyggingsklare tomter tilgjengelig. I tillegg må det være et visst tilbud av leiligheter med sentral beliggenhet nær handelsområder og i tilknytning til gode kollektiv tilbud. Ut over en tomt på Holtesletta industriområde er det ikke lenger utbyggingsklare arealer til ulike næringsformål i kommunen. Dette må sikres slik at ulike næringers behov for arealer og bygg er tilgjengelig. Det jobbes med konsekvensutredninger av nye bolig- og næringsarealer i kommuneplan. Arbeidsplasser lokalt er også viktig for å sikre økt bosetting. Samarbeid med private eiendomsutviklere og investeringer i planer for utbygging er viktig for videre utvikling. Utvikling av Siljan sentrum forutsetter gode, helhetlige planer for viktige samfunnsfunksjoner og arealbruk. Dette utredes som del av arbeidet med kommuneplan. Oppbremsing av aktiviteten i boligbygging gir noe mer slakk i arbeidet med ferdigstilling av nye nærings- og boligtomter. Det gir rom for ønsket synkronisering med fylkeskommunale arbeidsprosesser blant annet med finansiering av samferdselsprosjekter i en ny Bypakke fase II. Ønsket omlegging av fv. 32 utenom Holtesletta betinger en finansiering, og Bypakkemidler har vært svaret på finansieringsmulighetene for denne veiomleggingen. Når finansiering er avklart, kan hensiktsmessig planprosess iverksettes. Kommuneplan er et strategisk verktøy i denne sammenheng.

Kommunen har relativt få kilometer med kommunale kjøreveier og gang- og sykkelveier. Det er likevel viktig at disse har en standard som bidrar til trafikksikre skoleveier og har god fremkommelighet. Det er særlig viktig at gang- og sykkelveier prioriteres høyt for vintervedlikehold slik at fremkommeligheten er god hele året. På den måten sikres mer miljøvennlig lokal transport og mer fysisk aktivitet. Gjennom sentrum skal særlig gående og syklende prioriteres. Her igangsettes prosjekt i henhold til Bypakka sommeren 2023. Prosjektet vil trolig pågå inn i 2024.

Deler av kommunens vann – og avløpsnett begynner å bli gammelt og dårlig, og må prioriteres for utskifting. Utskifting av gammelt nett pågår årlig. Det lages ny hovedplan for vann og avløp som blant annet skal sikre en stabil vannforsyning og god drift av kommunens vannverk. Noen sentrale områder har ikke kommunalt vann – og avløpsnett, og bør tilknyttes for å i første rekke sikre god vannforsyning og redusert fare for uønska utslipp.

Den kommunalt eide bygningsmassen har jevnt god standard, men med noen tydelige unntak som Øverbøstua. Skolene og barnehagene er stort sett i god stand, men Loppedåpan barnehage med tilhørende boder og redskapsrom begynner å bære preg av mange års intens bruk. Dusjanlegget i Siljan skole har i høy grad behov for modernisering og standardheving. Ett av dusjrommene gjenstår etter rehabiliteringen i 2023.

Sentrale utfordringer

Energiproduksjon

Siljan kommunestyre behandlet Høring om nasjonal ramme for vindkraft i møte 18. juni 2019 i sak 28/2019 og fattet følgende høringsuttalelse: *Siljan kommune sier nei til å få område 4 konsekvensutredet. Siljan kommune har allerede mye båndlagt natur med et fullt utbygd vassdrag og drikkevannskilden*

Farris. Ulempene på naturinngrepene er større enn samfunnsnyttene. Man må se på alternative energikilder som havvind, solcelleanlegg og oppgradering av dagens vannkraftproduksjon.

Siljan kommunestyre behandlet *Samtykke til konsekvensutredning om hybridkraft* i møte 20. desember 2022 i sak 75/2022 og gav ikke utbygger samtykke til å sette i gang konsekvensutredning om hybridkraft. Dag Jøran Myrvang (A) fremmet følgende protokolltilførsel på vegne av A og KrF:

18. juni 2019 sa et enstemmig kommunestyre nei til vindmøller. Det må ordfører forholde seg til. Ordfører opptre på vegne av flertallet i kommunestyre.

Olje- og energidepartementet la den 28. april 2023 fram Prop. 111 L (2022–2023). Endringer i energiloven og plan- og bygningsloven (vindkraft på land). Forslaget vil gi kommunene økt ansvar for og myndighet til å avklare arealer for vindkraftutbygging. Konesjon for vindkraft etter energiloven kan ikke gis før det er vedtatt områderegulering etter plan- og bygningsloven. Kommuner som ønsker å legge til rette for vindkraftutbygging får økt ansvar for planbehandling, medvirkning, vedtak og klagebehandling. Dette er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å innlemme vindkraft i plan- og bygningsloven.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret nullstiller tidligere prinsippvedtak om vindkraft, slik at kommunen kan forholde seg til nytt lovverk og at de politiske vurderinger bygger på disse. Utbygging av betydelig energiproduksjon gir et solid langsiktig inntektsgrunnlag, som derigjennom sikrer tjenesteproduksjonen og målet om å bestå som egen kommune.

IKT

Jfr plan for beredskap skal jobbes for sikring og et mer robust datanettverk i kommunen. Per i dag går det en linje fra Skien til Siljan, og denne går strekningsvis gjennom utsatte skogområder. Derfor skjer det med ujevne mellomrom utfall av data og telefoni til Siljan. Ved å få en ny kabel til kommunen fra Larvik økes beredskapen og med det stabiliteten i datatrafikken i Siljan.

Det avsettes 1 000 000 kroner til tiltaket Beredskapslinje ekom i 2025.

Kommunale veier

Siljan kommune har få km kommunale vei og har derfor i sum lite kostnader med veivedlikehold sammenliknet med andre kommuner. Utgifter til vedlikehold av kommunale veier ligger over sammenliknbare kommuner i KOSTRA gruppe 4 målt i driftsutgifter pr km vei og gate, og er mer på nivå med fylkesgjennomsnitt. Kommunen har i all hovedsak satt ut vedlikeholdet til private entreprenører. Det er kun oppsyn og enklere vedlikehold som blir utført av egne ansatte.

Gjeldende avtale på vintervedlikehold opphører april 2023. Avtalen er i henhold til kontrakt forlenget med ett år til ut april 2024. Det er mulig å forlenge frem til april 2025.

Gatebelysning innebærer en vesentlig kostnad med veidriften i Siljan. For å bidra til en god driftsøkonomi skiftes gamle armatur som går i stykker ut med nye LED-armatur. Arbeidet avsluttes etter planen i 2023. Ny belysning legger forholdene til rette for mer aktiv styring og energieffektivisering, bla annet med nattsinking. Det jobbes videre med energiøkonomisering ved styring av gatebelysning.

Trafikksikkerhetsplan synliggjør behov for ny belysning mellom Snurråsen og Høisetbrua, en strekning på ca. 450 meter. Dette bør ses i sammenheng med videre belysning langs fylkesveien i Høisetbakkane. Gatebelysning skal fremme trafikksikkerhet, og viktige skoleveier prioriteres når nye investeringer gjøres.

Holtesletta vel har i 2021 søkt om gatebelysning på Holteringen spesielt strekningen mellom kryss Langmyrvegen og til kryss Holtevegen. Det vil medføre oppsett av 4 nye belysningspunkter. Kostnad 200 000 kroner. Det er ikke funnet rom for å prioritere tiltaket i økonomiplanperioden.

Etter hoved inspeksjon av Siljan bru er det påpekt behov for utbedringer. Bæreevne og trafikksikkerhet ved brua er foreløpig tilfredsstillende, men det er observert utrasing av stein under stein/betong kant på land. Rekkverk har brudd på betong nedstrøms side og for stor åpning på oppstrøms side. Skadene er ikke vurdert kritisk, men bør utbedres både av trafikksikkerhetsmessig og estetiske hensyn. Kabel på nedstrøms side er løs og ikke i bruk, og bør fjernes. Kabelgate på oppstrøms side har skader og utbedres eller byttes med ny.

Det foreslås å avsette 250 000 kroner til reparasjoner av Siljan bru i 2025.

Etter hoved inspeksjon av Finsrud bru er det konkludert med at brua ikke har skader på bærende konstruksjoner, men rekkverk er for lavt og svakt. Dette bør utbedres for å bedre trafikksikkerheten. Dette er ikke prioritert i denne økonomiplanperioden.

Behovet for reasfaltering på flere av de kommunale veiene vil øke i årene framover, deler av Gurholtveien er tatt i forbindelse med strekningsvise oppgraderinger i 2021. Det vil fortsatt være behov for strekningsvis oppgradering av Gurholtveien inkludert asfaltering. Gjenværende mest kritisk strekning på Gurholtveien anses å være strekningen fra bussgarasjen til Norheim. Dette er en strekning på ca.550 meter. Tiltak er kostnadsberegnet i 2021 til 1 070 000 kroner. I tillegg kommer asfaltering på 655 000 kroner.

Det er ikke funnet rom for å prioritere tiltaket i økonomiplanperioden.

I økonomiplan foreslås det å sette av 300 000 kroner til asfaltering i 2024 og 2026. Dette er en betydelig nedjustering av beregnet behov. Asfaltprisene har også hatt en kraftig stigning de siste årene, noe som forsterker etterslepet.

Bypakke prosjekt

Siljan kommune har gjennom deltagelse i Bypakke Grenland foreslått utbygging av fortau gjennom sentrumsområdet som del av trafikksikring for gående og syklende. Inkludert i arbeidet ligger oppstramming av kryss Gurholtveien x Sentrumsveien. Tiltaket gjennomføres i 2023. Dersom det oppstår uforutsette kostnader med prosjektet, kan det medføre at tiltaket må slutføres i en eventuell bypakke fase II.

Park og naturforvaltning

Vedlikeholdet på uteområder omkring kommunale formålsbygg og i sentrum er en prioritert driftsoppgave, og standard opprettholdes med egne ansatte og innleide sommervikarer. Gressklipping er en sentral og tidkrevende oppgave sommerstid. For å ha kontroll på løpende drift og rekke over alle områder er avansert klippeutstyr nødvendig. Kommunen eier en større maskin som er helt avgjørende for denne drifta. Denne bør skiftes ut i 2027, men det er ikke funnet rom i gjeldende økonomiplanperiode til dette. Dette medfører risiko for redusert kapasitet på sommervedlikeholdet og lavere standard enn ønskelig på noen arealer. Fortsatt investering i mindre robotklippere er et godt supplement og avlaster manuell klipping, men det er ikke en hensiktsmessig løsning over alt med den teknologien som er i dag. Forsøkene med robotklippere rundt sykehjemmet har vært vellykket og fremover vil det bli jobbet mer med implementering av slikt utstyr etter hvert som teknologi og muligheter utvikles.

Brann og beredskap

Siljan har slukkeavtale og avtale om feiing og branntilsyn med Skien brann og feiervesen. Avtalen ble

reforhandlet i 2020 og endringene lagt inn i budsjett. Kostnadene med brannvern i Siljan tilsvarer nå kostnadene i Skien målt pr innbygger. Inkludert i dette inngår kostnader med teknisk vakt i Siljan som bistår med lokalkunnskap ved utrykninger når det er behov. Skien brannvesen har også ansvar for tilsyn med kommunale formålsbygg samt brannforebyggende arbeid. Tidligere års tilsyn og oppfølging med tiltak viser at det ikke er umiddelbare behov for nye investeringer til brannsikringstiltak eller lokalt utstyr. Fra og med 2023 er Siljan en del av Grenland brann og redning (GBR). Siljan er med Skien inn i samarbeidet med samme vilkår som Skien – at kostnadene ikke skal økes om konsekvens av omorganiseringen.

VAR-drift

Drift av vannverk og avløpsrenseanlegg er underlagt strengt regelverk. Det er en hovedmålsetting at alt drikkevann som blir levert til abonnentene skal ha en tilfredsstillende kvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Avløpsvannet skal være renset i henhold til konsesjonskravene før det blir sluppet ut i Siljanelva.

De kommunale årsgebyrene for avløpstjenestene er lave i Siljan sammenlignet med gjennomsnitt for fylket og sammenliknbare kommuner i kostra-gruppe 4. Dette skyldes i første rekke at Siljan var relativt tidlig ute med bygging av avløpsrenseanlegg med både kjemisk og biologisk rensing. Gebyrene for drikkevannsforsyning ligger på nivå med snittet i fylket, men godt under sammenliknbare kommuner i kostra-gruppe 4.

Gebyrene ventes å øke i tiden framover da vedlikeholdsbehovet vil bli større. Dette gjelder særlig vannforsyning der sikkerheten for stabil drikkevannsforsyning til sentrumsområdet og videre mot Snurråsen må forsterkes.

Gjeldende vannforskrift forutsetter at kommunen arbeider aktivt med å knytte flest mulig av innbyggerne til det offentlige nettet.

Avdelingen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut utette vannledninger. Det foreslås også tiltak på renseanlegget som skal sikre at systemfeil på renseanlegget ikke medfører tilbakeslag av avløpsvann inn i vannledningsnettet.

Kommunens beredskap ved lekkasjer på vannledningsnettet er sårbar. Det er derfor lagt inn forslag om sonevannmålere som gir raskere og mer presis anvisning av lokasjon dersom det oppstår lekkasje på nettet. Det er per i dag kun en sonevannmåler som dekker lekkasjer nedstrøms Thorsholt.

Hovedplanen for VA er ikke ferdigstilt, men de viktigste hovedtiltakene er følgende:

Vannforsyning:

- a) Fornying av vannledningsnettet.
For å nå målsetningen om å fornye minst 1 % av ledningsnettet årlig må det skiftes minst 220 m vannledninger årlig. Helhetlig fornying for hvert område skal vektlegges, og prosjektene skal samkjøres med andre nødvendige investeringer. Videre skal prosjektene prioriteres etter forventet effekt. Dette skal sees på bakgrunn av bl.a. alder, materiale, dimensjon, driftshendelser og observerte, registrerte strekninger, områder med mye lekkasjer. Fornying av vannledninger av materialet asbestement prioriteres.
- b) Utskifting av vannledningen mellom Holtesletta og Høysetbakkane.
Dette er en av hovedproblemstrekningene og det har vært mange lekkasjer på denne strekningen. Prosjektet er igangsatt i 2020 og planlegges avsluttet i 2024.
- c) Kryssing Siljanelva.

Vannledningen som krysser Siljanelva er kritisk for forsyningssikkerheten i store deler av kommunen. Elvekryssingen er i tillegg ekstra utsatt for ytre påvirkninger. Det etableres en ny vannledning som bores under elva.

d) Høysetbakkane – Slemdalsveien.

En nedlagt vannledning utblokkes for å få ringledning mellom Høysetbakkane og Slemdalsveien. Dette vil bedre forsyningssikkerheten i området. Strekingen er omtrent 360 m. Et mulig tiltak som kan bedre vannforsyningssikkerheten er også etablering av høydebasseng i Snurråsen. Det gjøres kost og nyttevurderinger av dette prosjektet og vurderes opp mot ringledning.

e) Utskifting av asbestementledninger

Siljan kommune har omtrent 4,2 km med vannledninger i asbestement. Dette er et materiale som har dårlig kvalitet. Det oppstår ofte lekkasjer og brudd. Det prioriteres å skifte ut vannledninger av dette materialet. Dette er særlig aktuelt på vestre del av Holtesletta.

f) Høysetbakkane – Snurråsen

En av de største utfordringene ved dagens vannforsyning er at den er svært sårbar grunnet ensidig forsyning. En vannledning mellom Høysetbakkane og Snurråsen danner en ringledning for store deler av kommunen. Strekingen er omtrent 2 050 m. Tiltak vurderes i hovedplan.

g) Ringledninger på Holtesletta

De eldste ledningsstrekene på Holtesletta er etablert uten ringforbindelser: etablering av et ringledningssystem her vil koordineres med andre aktuelle rehabiliteringstiltak.

h) Vannmålere

For å få en bedre oversikt over hvordan vannforbruket er i kommunen skal det installeres vannmålere på utvalgte strategiske punkter i ledningsnettet.

Avløpshåndtering:

a) Fornyning av ledningsnettet

For å nå målsetningen om å fornye minst 1 % av ledningsnettet årlig må det skiftes minst 290 m avløpsledninger årlig. En av hovedutfordringene for Siljan kommunes VA-anlegg er tilførsel av fremmedvann i avløpsnettet. For å redusere fremmedvannmengdene må det eksisterende ledningsnettet fornyes. Samtidig har Siljan kommune et ganske ungt ledningsnett i gjennomsnitt. Dette indikerer at en stor andel av fremmedvannmengdene kommer fra en begrenset andel av ledningsnettet. Helhetlig fornying for hvert område skal vektlegges, og prosjektene skal samkjøres med andre nødvendige investeringer. Videre skal prosjektene prioriteres etter forventet effekt. Dette skal sees på bakgrunn av alder, materiale, dimensjon, driftshendelser og observerte, registrerte strekninger og områder med mye fremmedvann. I tillegg skal separering av fellesavløpsledninger prioriteres. Arbeidet med utarbeidelse av en Hovedplan for vann og avløp tar for seg problemstillingene.

Kostnadsoverslag og fremdriftsplan VA

Kostnader vil bli utarbeidet etter at de forskjellige tiltakene er prosjektert.

For å komme i takt med planlagt utskifting av ledningsnettet på 1 % bør årlige investeringer ligge på 1 500 000 kroner i budsjettperioden både for vann- og avløp. Uvanlig store prisøkninger for tiden gjør kostnadsberegninger vanskelig.

I forslaget til økonomiplan er det satt opp investeringer for 1 500 000 kroner årlig i perioden 2024 til 2027 for vannledningsnett. For rehabilitering av avløpsnettet er det foreslått investeringer på 1 500 000 kroner årlig i perioden 2024 til 2027.

Det avsettes også 100 000 kroner til kompressor for bedre styring av o₂ metning i biotrinnsanlegget. Tiltaket skal gi bedre driftsøkonomi på grunn av bedre styring av energibruken.

Gulvet på renseanlegget bærer preg av stor slitasje. Det er ikke gjort fornyelser siden bygget var nytt. Gjentakende ombygginger og flytting av utstyr har medført en slitt og lite vedlikeholds vennlig overflate. Ut fra både estetikk og hygiene bør dette fornyes.

Det avsettes 150 000 kroner til nytt gulv på renseanlegget i 2025.

Vannmålere etableres på utvalgte punkt for raskere og bedre kontroll med lekkasjer og vannforbruk. Det avsettes årlig 100 000 kroner i perioden fra 2024 til 2027.

Det er behov for bedre kontroll med prosessvannet på renseanlegget. Det er fare for tilbakeslag av forurenset vann inn på drikkevannsnettet dersom det oppstår feil ved prosessen, og flere feil inntrer samtidig. Tilbakeslagssikring bør monteres.

Det avsettes 200 000 kroner til ettermontering av tilbakeslagssikring på renseanlegget i 2024.

Renseanlegget bruker mye energi til renseprosesser og slambehandling. Dette er et anlegg som går døgnet rundt hele året. Nytt av lokalprodusert energi vil her være svært høy ettersom all energi produsert lokalt, brukes lokalt. Det foreslås derfor som et energi- og klimatiltak å investere i solcelleanlegg på taket av renseanlegget. Beregnet nedbetalingstid på anlegget ved strømkostnad (strøm og nettleie) på kroner 1,5 pr kwh er i underkant av 10 år. Det avsettes 400 000 kroner til solcelleanlegg på renseanlegget.

Eiendom

Eiendomsforvaltningens primære oppgave er å sikre verdi og riktig funksjon i kommunale bygg og uteområder.

Tilstanden på de kommunale byggene er generelt sett god, men med noen tydelige vedlikeholdsbehov, spesielt kommunens lagerbygg ved Tudal. Her er det gjort en del arbeid i 2022 med utskifting av kledning og vindu. En del av teknisk utstyr har begrenset levetid og må skiftes. Det gjøres løpende avveining i forhold til kost nytte med reparasjoner kontra utskifting, og eventuelle brukerbelastninger som følger som konsekvens av driftsavvik med teknisk utstyr. Stadige reparasjoner av gammelt utstyr, kan over tid bli en kostbar strategi. Samtidig kan det være krevende å forutsi når slitasjen har nådd et kritisk nivå. Energihusholdningen er for tiden i fokus i tråd med gjeldende klima og energiplan. Energiltak fokuseres også på grunn av forventet økning av energipriser og behov for å redusere strømforbruket. Det vil i perioden fortsatt bli sett på nye muligheter til strømforsyning, spesielt solcellepaneler, samtidig som vi går gjennom forbruk i alle bygg og ser på muligheter til å redusere forbruket.

Det forslås å fortsette investeringene med solceller på bygningsmassen ved sykehjemmet. Her vil all lokal produksjon komme til nytte direkte i drifta. Det foreslås derfor å legge inn 1 000 000 kroner til solcellepaneler på tak ved sykehjemmet i 2024. Tak velges etter anbud.

Eksisterende lyskilder på Loppedåpan, Midtbygda og sykehjemmet går ut av produksjon i 2023. Det bør skiftes til LED belysning både av hensyn til energiøkonomisering og varetilgang.

Det avsettes 350 000 kroner til utskifting i 2024

Det av settes 250 000 kroner til utskifting i 2025

Det av settes 250 000 kroner til utskifting i 2026

Det av settes 250 000 kroner til utskifting i 2027

Renhold

Høsten 2022 ble det foretatt en nedbemanning fra 7,4 til 5,4 årsverk til renhold. Ny bemanning i 2023 gir følgende fordeling av kapasitet til renhold av kommunale formålsbygg:

Bygg	Timer	Timer/uke	Timer	Timer/dag
Kulturbygg (Øverbøstua)	3,75	timer pr uke	0,75	timer pr dag
Adminbygg (kommunehuset)	7,4	timer pr uke	1,48	timer pr dag
Barnehagelokaler	37,5	timer pr uke	7,5	timer pr dag
Skolelokaler	78,75	timer pr uke	15,75	timer pr dag
Sykehjemslokaler	37,5	timer pr uke	7,5	timer pr dag
Helse og sosialsenter ^{*20}	37,5	timer pr uke	7,5	timer pr dag

Tabell 2 Tilgjengelige timer til renhold ²¹

Ny bemanning er disponert slik at helse- og omsorgslokaler og lokaler for oppvekst er prioritert. Det betyr at kommunehuset og Øverbøstua er kraftig nedskalert. Siljan kommune yter heller ikke lengre tjenester til renhold på menighetskontoret.

Følgende tiltak er innført på kommunehuset for å avlaste renholdere:

- a) Bruk av innesko for samfunnsavdelingen
- b) Ansatte tar mer ansvar for renhold på eget kontor
- c) Ansatte på kommunehuset tar ansvar for eget avfall og avfall fra felles kjøkken og kopirom.
- d) Ansatte på kommunehuset holder orden på felleskjøkken og oppvask. Dette gjelder også i forbindelse med politiske møter.

Følgende tiltak er innført på Øverbøstua i bibliotek for å avlaste renholdere:

- a) Robotvasker er satt i drift.

På skoler og helsesenter er mindre tiltak iverksatt. Ansatte på skoler og barnehager er oppfordret til å avlaste renholdere ved å bringe ut eget søppel. Ut over det skal renholdere utøve mer faglig skjønn og prioritere de enkelte rom/lokaler ut fra tilstand, bruk og behov.

Fra perioden januar og frem til nå er renholdet organisert på en ny måte med mer flytting av renholdere mellom de ulike bygg. Erfaringene er at renholdere har klart dette på en god måte.

Det er registrert mer misnøye med renholdet på skoler og barnehager, noe som var forventet etter at renholdet i Siljan før nedbemanningen har utmerket seg som særlig bra.

Det er ønskelig for alle lokasjoner at renholdet øker og helst er tilbake på samme nivå. Det er likevel slik at vi ikke kan konkludere med at renholdet er uforsvarlig dårlig selv om standarden på renholdet, særlig skoler og barnehager, er dårligere enn før. Langtidsvirkninger kan være vanskelige å forutse, men økt slitasje på gulv må påregnes med tilhørende oftere utskifting av belegg. Mer krevende og tyngre daglig renhold som konsekvens av lengre opphold mellom perioder med glansing, vil gi mer arbeidsbelastning på renholdere, og risiko for mer slitasje og belastningsskader. Det periodiske renholdet vil bli svekket, og behovet for forsterkninger ved hovedrenhold om sommeren må vurderes. For å kunne sikre

²⁰ Renhold på NAV og omsorgsboliger utføres av personell på sykehjem og helsesenter

²¹ Timer inkluderer tid som trengs for forflytning mellom lokasjoner, men eks. tid til lunsj.

ferieavvikling må det leies inn ekstrahjelp om sommeren, noe som medfører at vikarbudsjetten må økes, og minst holdes på nivå med 2023.

Med redusert bemanning har vi ingen buffer ved sykefravær og ferieavvikling blant renholdere. Vi kan ikke lengre unnlate å leie inn ekstrahjelp ved korttidsfravær (inntil 14 dager fravær). Vi merker også at oppfølging av renhold grunnet fraværspromatikk, og arbeid med å finne tilgjengelige vikarer har økt tidsbruken på renhold for byggdriftsleder. Konsekvensen er at oppmerksomhet tas bort fra annen byggdrift når renhold nå er mindre selvgående.

Alle byggene har vært gjennomgått med tanke på muligheter for innføring av gulvvask robot som avlastning. Konklusjon er foreløpig at tilgjengelige maskiner i markedet er dårlig tilpasset eldre bygg med mye dører og terskler. Dette dreier seg i første rekke om byggene Midtbygda skole, Loppedåpan barnehage og helsesenteret. Siljan skole og Sagaenga barnehage har derimot romløsninger som medfører at slike maskiner kan settes i drift med større nytte. Siljan sykehjem kan muligens med noe ombygging tilpasses mekaniserte løsninger slik at dette kan innføres også her som avlastning. Det er ønskelig å gjennomføre en prøveperiode på Siljan skole først for å vinne mer erfaring og deretter Sagaenga barnehage. Det foreslås derfor å kjøpe inn en maskin i 2024 og en maskin i 2025. Det er ønskelig å sjekke mer omkring mulighetene på Siljan sykehjem før evt. etablering der. Mindre roboter, tilsvarende husholdningsroboter, kan vurderes på andre bygg som eksempelvis bofelleskapet. Dette er mindre kostbare løsninger og vurderes i årsbudsjett.

Reduksjon av renhold med en stilling ville kunne opprettholdt renholdet og administrasjon uten krevende omlegging. Reduksjon med to stillinger medfører et betydelig dårligere renhold på skoler og barnehager, mer arbeidsbelastning både administrativt og på den enkelte renholder. Fra avdelingens side vil det være ønskelig å få tilbake en stilling. Det erkjennes likevel at kommunen er i en vanskelig økonomisk situasjon, og at det på kort sikt kan være en mulighet å sjekke ut avlastningspotensial ved innføring av robot vaskere før en eventuelt revurderer. Det vil også være nyttig for avdelingen å se litt mer på langtidsvirkninger og hvordan ulike årstider vil utfordre dagens bemanning, og evt. renholdsmaskiner. Renholdsmaskiner på Siljan skole og Sagaenga barnehage kan gi en potensiell innsparing av inntil ½ årsverk dersom alt fungerer optimalt. Vi ønsker å teste dette litt gradvis. Hvis det er vellykket og kan innføres også på sykehjemmet, kan dette på sikt muligens erstatte den stillingen vi savner.

Det foreslås derfor 375 000 kroner til etablering av renholdsmaskin i 2024 og 375 000 kroner til innkjøp av renholdsmaskin i 2025. Helst ville vi hatt dette umiddelbart, men ser at det kan være vanskelig i år.

Kommunehuset

Uteområdet med parkering rundt kommunehuset trenger rehabilitering. Det foreslås å utvide og asfaltere parkeringsplassen. Kostnadsanslaget er 200 000 kroner.

Det er ikke funnet rom for tiltaket i økonomiplanperioden.

I henhold til faglige anbefalinger bør det gjøres utvendig maling for å unngå at malingslaget blir så slitt at vann trenger inn i vegg. Dersom det skjer vil det kunne oppstå store skader som krever omfattende reovering.

Det avsettes 200 000 kroner til tiltaket i 2025.

Kommunestyresalen trenger en generell oppgradering. Det som gjenstår er vegger og tak etter at vinduer og gulv er fornyet i tråd med forventet standard. Prosjektet er kostnadsvurdert til å ligge på 500 000 kroner.

Det er ikke funnet rom for prioritering av tiltaket i økonomiplan.

Dagens låssystem fra Bewator har gått ut av produksjon. Det er dette låssystemet vi har på Siljan skole, kommunehuset og sykehjemmet. Ved å bytte ut systemet på kommunehuset i 2024 har vi deler til sykehjemmet og Siljan skole frem til 2026. Ved å bytte ut på sykehjemmet i 2026 har vi deler til Siljan skoles anlegg ut økonomiplanperioden.

Det avsettes 160 000 kroner til låssystemer på kommunehuset i 2024

Det avsettes 400 000 kroner til låssystemer på sykehjemmet i 2026

Loppedåpan barnehage

Loppedåpan barnehage er et eldre bygg og det er behov for generell oppgradering av bygningen innvendig. I tillegg er det behov for utskifting av tak på første byggetrinn ettersom taket nærmer seg 40 år. Det må vurderes om nytt tak skal være solcelleanlegg i stedet for tradisjonell takstein senere. Teknologi og løsninger er i stadig utvikling og man må ta stilling til taktype når investeringen nærmer seg noe mer. pr i dag ville solcellepaneler vært et naturlig valg.

Avdeling Tussene er gjenåpnet og i den forbindelse forsvant pauserom, personalrom og spesialrom. Det er også ønskelig med en overbygget plass som brukes til barnevogner. Av hensyn til fremdriften med økonomiplan vil det være begrenset med tid for en detaljert utredning med et kostnadsanslag som har et høyt presisjonsnivå. Basert på de store utfordringer man har med usikkerhet i markedet og prisendringer på forskjellig type materiell, er det også vanskelig å få nøyaktige priser. Vi tar utgangspunkt i foreløpige kostnadsvurderinger som er gjort i egen barnehageutredning.

Vognstall foreslås bygget, det avsettes 250 000 kroner til tiltaket i 2024.

Personaldel foreslås bygget, det avsettes 5 000 000 kroner til tiltaket i 2025

Loppedåpan barnehage, innvendig modernisering, det avsettes 1 000 000 kroner til tiltaket i 2026

Det avsettes 500 000 kroner til nytt tak på byggetrinn 1 i 2027.

Skogloppa.

Siljan kommune har over år tilpasset barnehagestrukturen ut ifra behov. Det ble opprettet nye avdelinger hvert år en periode. I 2016 ble det foreslått å bygge en ny 4 avdelings barnehage i sentrum. Kommunestyret gjorde da vedtak om å bygge ny 3 avdelingsbarnehage i sentrum, Sagaenga barnehage. Sagaenga åpnet i januar 2021, samtidig ble en avdeling ved Loppedåpan flyttet ned til ny barnehage. Den fjerde avdelingen ble gjort om til møterom, arbeidsrom og spesialrom. Barnehageopptaket i 2022 viste at det nok en gang var behov for fire avdelinger inne på Loppedåpan.

Målet for Siljan kommune må være full barnehagedekning. Fra 1. august 2023 har kommunen ingen ledige plasser for nyinnflyttede eller flyktninger. For å sikre tilstrekkelig kapasitet på barnehageplasser foreslås Skogloppa utvidet med en avdeling.

Det avsettes 6 000 000 kroner til ny avdeling i Skogloppa i 2024.

Leiligheter, serviceboliger og omsorgsboliger

De kommunale utleieboliger i Mølleåsen (nr 20,24 og 26) skal etter planen ha fornyet utvendig maling etter 8 år. Det innebar maling i 2022. Det ble ikke prioritert. Det avsettes 150 000 kroner til utvendig maling i 2024.

Rødveien 3 og Slemdalsveien 9 - nærmere seg en utvendig maling. Dette prioriteres ikke i innværende periode, men etterslepet på vedlikehold vil akkumulere om ikke vedlikeholdsplaner følges.

Mølla- lagerbygg

Bygget brukes til kjøretøy og mye driftsutstyr, og er et nødvendig bygg i drifta. Møllebygget trenger utvendig beising, og det bør avsettes midler til dette i økonomiplanperioden.

Det avsettes 200 000 kroner til beising i 2027

Siljan skole

Det ble i tilsynsrapporten fra Miljørettet helsevern 02.02.2017 gitt anmerkning på garderobeforholdene ved Siljan skole.

Garderobene bærer preg av slitasje samt at røranlegget begynner å bli gammelt. Hele røropplegget i garderobeavdelingen og alle dusjer og benker i garderobene bør skiftes ut. Rom for lærerdusj er avstengt på grunn av slitasje fra og med 2021. Det er etablert nye lærergarderober med dusjer på ungdomsskolen. Det anses derfor ikke som nødvendig å rehabilitere lærerdusjer i gymgarderobene.

En fullstendig renovering av dusjanleggene i garderobene er nødvendig for å ha en tidsriktig standard. Fra skolens side meldes om sannsynlig økt bruk av dusj etter gym ved oppsetting av båser. Det er beregnet 6 båser med dører i hvert rom.

Kostnadsestimat basert på 2022 priser der alle overflater byttes ut. Gulvbelegg med gulvvarme, plater på vegger, nye sluk og dusjpaneler på vegg i hver bås. Tiltak er kostnadsberegnet til omkring 500 000 kroner pr garderobe. Basert på markedssituasjonen pr. dags dato må det tas forbehold om prisstigning. Det er iverksatt oppussing av jentegarderoben i 2023. Guttegarderoben bør tas i 2024.

Basert på det vi har av priser pr nå bør det avsettes 600 000 kroner til modernisering av dusjanlegget på Siljan skole i 2024.

Det er også behov for oppgradering av uteområdet på Siljan skole. Det skal lages en plan for dette i samråd med blant annet elever på ungdomsskolen.

Det avsettes 350 000 kroner til tiltaket i 2024.

Det foreslås også en asfaltering av parkeringsplassen på Siljan skole som er svært nedslitt.

Det foreslås avsatt 400 000 kroner til tiltaket i 2027

Kultur og kulturminner

Siljan kommune vesentlig mindre ressurser til kulturaktiviteter i forhold til gjennomsnittet i Telemark og landet forøvrig.

Sentrumsbibliotek:

Det har det siste tiåret vært arbeidet med et nytt kulturbygg i Siljan sentrum. I den perioden har behovet for et nytt bibliotek vist seg å være det viktigste. Det utredes hvor, hvor stort og hva evt. driftskostnader til et bibliotek med flerbruksfunksjoner og et åpent torg utenfor kan bli, målet med utredningen er å få en enkel volumskisse og en mulig driftsmodell samt et forslag til en økonomisk ramme som er betydelig lavere enn det som har vært skissert hittil.

Midler til møteplass i sentrum beholdes men benyttes ikke før driftsmodell og økonomisk ramme er avklart. Det avsettes 300 000 kroner til møteplasser i sentrum i 2024.

Siljan kommune har i planperioden ikke økonomiske midler til å drifte et nytt kulturbygg i sentrum, slik at realisering av prosjektet vil kreve en betydelig inntektsøkning.

Siljan bibliotek

I følge KOSTRA tallene bruker Siljan lite ressurser på bibliotek sammenliknet med andre kommuner. Meråpent-prosjektet har gitt tilgang til biblioteket på tider av uken, året og døgnet som vi ikke hadde muligheter til før. Dette har gitt et positivt utslag for boklån og besøk.

Erfaringene viser at arrangement på biblioteket er interessant for mange. Dette er særlig tydelig ved innleie av kjente foredragsholdere. Slike aktiviteter reduseres i takt med at budsjettene krymper. Folkebiblioteket skal ha en funksjon som arena for offentlig debatt og kultur. Det jobbes med dette innenfor rammene av avdelingens budsjetter, men byggets karakter og beliggenhet forsterker ikke formidlingen av et attraktivt kulturhus.

Folkehelse

Det har lenge vært jobbet med en sentrumsnær tursti. Tiltaket har vært ønsket av mange og det ble i 2022 laget en rapport med forslag til sti og møteplass ved elva. Mangelen på uformelle møteplasser i sentrum gir få muligheter til sosialt samvær og aktivitet. Det er flere alternative traseer og steder for plassering av gapahuk og dette må vurderes i samråd med flere. Det avsettes 200 000 kroner i 2027 til tiltaket.

Frivilligsentral og frivillige organisasjoner

Det gis 300 000 kroner i tilskudd til Siljan Frivilligsentral i 2024.

Reduksjonen i tilskudd til frivillige lag og organisasjoner reverseres. Dette gjelder fra 2025.

Geodata

Kommunens kartgrunnlag begynner å bli svært dårlig og gammelt. Store deler av kommunen har kartgrunnlag som består av skannet økonomisk kartverk fra 1966 uten høyderegristreringer, samt N50-data med dårlig nøyaktighet (+/- 100 m). Siljan er nå den siste kommunen i fylket som fremdeles har slike kartdata for deler av kommunen. Mye av det øvrige kartgrunnlaget er også etter gammel standard, kan ikke oppgraderes til dagens standardkrav for digitale kart og vil bli faset ut.

Nytt prosjekt ble iverksatt høsten 2020 i regi av Statens kartverk – Geovekstsamarbeidet – nykartlegginger for områder med gamle data og ajourføring for arealer omkring fylkesveiene og sentrum i Siljan. Fordelingen skjer etter omforent, standard nasjonal fordelingsnøkkel i Geovekstsamarbeid. Behovet for et presist kartverk er grunnleggende i all arealforvaltning og bør prioriteres. Enhver form for 3D visning av kart vil eksempelvis være utelukket i Siljan uten nye data.

Kartleggingsprosjektet går over flere år og Siljan ble med fra 2022. Det avsettes 100 000 kroner i budsjett for årene 2022 til 2024.

Driftstiltak

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
41	3320	Asfaltering	300		300					
4x	xxxx	ENØK-tiltak	350	250	250	250				
44	xxxx	Økte inntekter selvkost					-500	-1 100	-1 400	-1 400
45	1300	Maling kommunehuset		200						
45	1300	Oppgradering datanettverk kommunehuset	-100	-100	-100	-100				
45	2652	Mølleåsen beising	150							
46	3850	Redusert kulturtilskudd til lag og organisasjoner								
46	3852	Tilskudd Siljan Frivilligsentral	300							
41	2653	Male omsorgsboliger utvendig				150				
44	3500	Kompressor -slampumper	100							
41	3320	Steinbru- Sentrumsveien		250						
44	3500	Gulv renseanlegget		150						
41	3320	Beising - lager Mølla				200				
	Sum		1 100	750	450	500	-500	-1 100	-1 400	-1 400

Investeringsprosjekt

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
4	2220	Uteområde Siljan ungdomsskole	350							
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig			1 000					
4	2210	Ny avd Skogloppa	6 000							
4	2210	Vognstall Loppedåpan	250							
4	2210	Personaldel Loppedåpan		5 000						
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole				400				
4	2220	Modernisering dusjanlegg Siljan skole	600							
4	3030	Geodataprojekt - nykartlegging	100							
4	3350	Møteplass i sentrum	300							
4	3391	Beredskapslinje ekom		1 000						
4	3400	Rehabilitering vannledningsnettet	1 500	1 500	1 500	1 500				
4	3500	Rehabilitering avløpsnettet	1 500	1 500	1 500	1 500				
4	3500	Tilbakeslagsikring renseanlegget	200							
4	3350	Tursti med gapahuk sentrum				200				
4	3450	Sonevannmålere	100	100	100	100				
4	3500	Solcelleanlegg renseanlegget	400							
4	2610	Solcelleanlegg - bygg	1 000				-250			
4	2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	375	375						
4	1300	Låssystemer - kommunehuset og Sykehjemmet	160		400					
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan				500				
	Sum		12 835	9 475	4 500	4 200	-250	-	-	-

Økonomiplan

Nedenfor presenteres samlet oversikt over prioriterte investeringsprosjekter og driftstiltak. Disse er innarbeidet i de balanserte oversiktene.

Investeringer

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
Post Investeringer						
1 Investering i varige driftsmidler	9 699	9 170	14 635	10 975	5 550	5 150
2 Tilskudd til andres investeringer	20	0	0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 327	515	600	600	600	600
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	14 046	9 685	15 235	11 575	6 150	5 750
Investeringssinntekter						
7 Kompensasjon for merverdiavgift	-912	-954	-2 327	-1 595	-510	-430
8 Tilskudd fra andre	0	0	-250	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	-3 930	0	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	-3 819	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	-2 537	-4 300	-7 800	-7 000	-3 800	-3 000
14 Sum investeringsinntekter	-11 198	-5 254	-10 377	-8 595	-4 310	-3 430
Videreutlån						
15 Videreutlån	1 915	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
16 Bruk av lån til videreutlån	-1 915	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	159	300	300	300	300	300
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-528	-300	-300	-300	-300	-300
19 Netto utgifter videreutlån	-369	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
20 Overføring fra drift	-2 161	-200	0	0	0	0
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	472	0	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 907	0	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-2 697	-4 231	-4 858	-2 980	-1 840	-2 320
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-2 479	-4 431	-4 858	-2 980	-1 840	-2 320
27 Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2

Funksjon	Prosjekt	Prosjekt(T)	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
1202	Nytt	Nytt regnskapssystem	-	-	-	400	0	0
1209	Nytt	Oppfølging av plan for digitalisering	-	-	100	-	100	0
1209	2101	Skyløsning av sakssystemet	78	800				
1209	2300	ITG	-	200	200	200	200	200
1300	2202	Ladestasjon ved kommunehuset	95	-	-			
1300	2309	Plassering nødstrømsaggregat		500				
1301	2310	Solcelleanlegg		1 000				
3900	Nytt	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	-	-	450	-	-	-
2010	2205	IKT, grunnskole, barnehage	26	-	-			
2013	2105	Inventar, ikt, leker inne/ute- vogner etc	32	-	-			
2020	2204	Lekeapparater Midtbygda	233	-	-			
2020	2205	IKT, grunnskole, barnehage	65	-	-			
2020	2212	Uteområde Midtbygda skole	1 123		-			
2020	Nytt	Kjøkken Midtbygda personalrom	-	-	150	-	-	-
2022	2205	IKT, grunnskole, barnehage	481	-	-			
2022	2206	Skole og barnehageadministrativt fagsys	197	-	-			
2022	2302	IKT grunnskole, barnehage	-	550	550	550	550	550
2210	1803	Barnehageprosjekt	-		-			
2210	2304	Utskiftning 12 dører Loppedåpan	-	120				
2210	Nytt	Loppedåpan barnehage innvendig	-	-	-	-	1 000	-
2210	Nytt	Ny avd Skogloppa	-	-	6 000	-	-	-
2210	nytt	Vognstall Loppedåpan	-	-	250	-	-	-
2210	Nytt	Personaldel Loppedåpan	-	-	-	5 000	-	-
2220	2305	Ventilasjon Midtbygda	-	400				
2220	2306	Modernisering dusjanlegg Siljan U	-	500	600	-	-	-
2220	Nytt	Uteområde Siljan ungdomsskole	-	-	350	-	-	-
2220	Nytt	Asfaltering parkering Siljan skole	-	-	-	-	-	400
2410	2209	Nytt kontor til kommuneoverlege	82		-			
2423	2208	NAV fagsystem	200	-	-			
2530	2303	Velferdsteknologi helse	-	250	200	200	200	200
2530	Nytt	Bygge om medisinerom sykehjem	-	-	150	-	-	-
2530	Nytt	Stoler og bord på kafe på helse og or	-	-	-	150	-	-
2610	2007	Bygge om kjøkken sykehjem	218	-	-			
2610	2106	Bygge om kjøkken i sykehjem	331	-	-			
2652	1715	Gurholtveien 4	-		-			
2652	2211	Salg av Saga 1	92	-	-			
2652	2218	Kjøp av Solvegen 66	2 004	-	-			
3010	2213	TS-prosjekt i sentrum BPG	127	-	-			
3030	2210	Geogataprojekt - nykartlegging	100	100	100			

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2 forts.

Funksjon	Prosjekt	Prosjekt(T)	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
3150	1808	Heiveien boligfelt trinn III	2 259		-			
3250	2220	Kjøp av andeler KO (Grenlandssamabeid	3 819	-	-			
3320	2108	Oppgradering Gurholtveien	27	-	-			
3320	2213	TS-prosjekt i sentrum BPG	58		-			
3320	2214	Gjenkjøp NF86379	219	-	-			
3320	2215	Gjenkjøp NF86380	205	-	-			
3320	2216	Gjenkjøp NF86381	205	-	-			
3320	2217	Gjenkjøp NF88465	299	-	-			
3320	2307	Utskiftning til LED armatur gatelys	-	1 850				
3350	2308	Forprosjekt "Friluftspark" i Siljanmarka	-	100				
3350	Nytt	Møteplass i sentrum	-	-	300	-	-	-
3391	Nytt	Beredskapslinje ekom	-	-	-	1 000	-	-
3400	1808	Heiveien boligfelt trinn III	12	-	-			
3400	2109	Rehabilitering vannledningsnett	-	1 400	1 500	1 500	1 500	1 500
3450	1808	Heiveien boligfelt trinn III	266	-	-			
3450	1911	Sanering ledningsnett	-	1 400	-			
3450	2109	Rehabilitering vannledningsnett	422	-	-			
3500	1912	Oppgradering Siljan renseanlegg	36		-			
3500	2009	Ledningsnett avløpsrensing	-		1 500	1 500	1 500	1 500
3500	2110	Rehabilitering avløpsnett	79					
3530	2110	Rehabilitering avløpsnett	154	-	-			
3500	Nytt	Tilbakeslagsikring renseanlegget	-	-	200	-	-	-
3350	Nytt	Tursti med gapahuk sentrum	-	-	-	-	-	200
3450	Nytt	Sonevannmålere	-	-	100	100	100	100
3500	Nytt	Solcelleanlegg renseanlegget	-	-	400	-	-	-
2610	Nytt	Solcelleanlegg - bygg	-	-	1 000	-	-	-
2220	Nytt	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan sko	-	-	375	375	-	-
1300	Nytt	Låssystemer - kommunehuset og Sykeh	-	-	160	-	400	-
2210	Nytt	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan	-	-	-	-	-	500
Sum Bevilgningsoversikt post 1 Investering i varige driftsmidler			13 543	9 170	14 635	10 975	5 550	5 150
Sum Bevilgningsoversikt post 2 Tilskudd til andres investeringer			20	-	-	-	-	-
1720	2203	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	503	-	-			
1720	2301	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	-	515	600	600	600	600
Sum Bevilgningsoversikt post 3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper			503	515	600	600	600	600
Sum Bevilgningsoversikt post 4 Utlån av egne midler			-	-	-	-	-	-
Sum Bevilgningsoversikt Post 1 - 4 Investeringer utgifter			14 046	9 685	15 235	11 575	6 150	5 750

Investeringsprosjekt			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1	1202	Nytt regnskapssystem	-	400	-	-	-	-	-	-
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	-	100	-	-	-	-	-
1	1209	ITG	200	200	200	200	-	-	-	-
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	600	600	600	600	-	-	-	-
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	450	-	-	-	-	-	-	-
2	2020	Kjøkken Midtbygda personalrom	150	-	-	-	-	-	-	-
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	550	550	550	550	-	-	-	-
3	2530	Velferdsteknologi	200	200	200	200	-	-	-	-
3	2530	Bygge om medisinerom sykehjem	150	-	-	-	-	-	-	-
3	2530	Stoler og bord på kafe på helse og omsorgsenteret	-	150	-	-	-	-	-	-
4	2220	Uteområde Siljan ungdomsskole	350	-	-	-	-	-	-	-
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig	-	-	1 000	-	-	-	-	-
4	2210	Ny avd Skogloppa	6 000	-	-	-	-	-	-	-
4	2210	Vognstall Loppedåpan	250	-	-	-	-	-	-	-
4	2210	Personaldele Loppedåpan	-	5 000	-	-	-	-	-	-
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole	-	-	-	400	-	-	-	-
4	2220	Modernisering dusjanlegg Siljan skole	600	-	-	-	-	-	-	-
4	3030	Geodataprojekt - nykartlegging	100	-	-	-	-	-	-	-
4	3350	Møteplass i sentrum	300	-	-	-	-	-	-	-
4	3391	Beredskapslinje ekom	-	1 000	-	-	-	-	-	-
4	3400	Rehabilitering vannledningsnett	1 500	1 500	1 500	1 500	-	-	-	-
4	3500	Rehabilitering avløpsnett	1 500	1 500	1 500	1 500	-	-	-	-
4	3500	Tilbakeslagsikring renseanlegget	200	-	-	-	-	-	-	-
4	3350	Tursti med gapahuk sentrum	-	-	-	200	-	-	-	-
4	3450	Sonevannmålere	100	100	100	100	-	-	-	-
4	3500	Solcelleanlegg renseanlegget	400	-	-	-	-	-	-	-
4	2610	Solcelleanlegg - bygg	1 000	-	-	-	-250	-	-	-
4	2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	375	375	-	-	-	-	-	-
4	1300	Låssystemer - kommunehuset og Sykehjemmet	160	-	400	-	-	-	-	-
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan	-	-	-	500	-	-	-	-
	Sum	Tilsvarende linje 1+2+3+4 i oversikt §5-5	15 235	11 575	6 150	5 750	-250	-	-	-

Finansiering		Disp.fond i planperioden				Invest.fond i planperioden				Lån i planperioden				MVA.ref i planperioden			
Ansvar	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1	1202	Nytt regnskapssystem	-	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	80	-	-
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	-	-	-	80	-	80	-	-	-	-	-	20	-	20	-
1	1209	ITG	-	-	-	160	160	160	160	-	-	-	-	40	40	40	40
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	-	-	-	600	600	600	600	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	-	-	-	360	-	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-
2	2020	Kjøkken Midtbygda personalrom	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	-	-	-	440	440	440	440	-	-	-	-	110	110	110	110
3	2530	Velferdsteknologi	-	-	-	160	160	160	160	-	-	-	-	40	40	40	40
3	2530	Bygge om medisinerom sykehjem	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-
3	2530	Stoler og bord på kafe på helse og omsorgsenteret	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-
4	2220	Uteområde Siljan ungdomsskole	-	-	-	280	-	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	-	200	-
4	2210	Ny avd Skogloppa	-	-	-	-	-	-	-	4 800	-	-	-	1 200	-	-	-
4	2210	Vognstall Loppedåpan	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	50	-	-	-
4	2210	Personaldei Loppedåpan	-	-	-	-	-	-	-	-	4 000	-	-	-	1 000	-	-
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole	-	-	-	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	80
4	2220	Modernisering dusjanlegg Siljan skole	-	-	-	480	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-
4	3030	Geodataprojekt - nykartlegging	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-
4	3350	Møteplass i sentrum	-	-	-	240	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-
4	3391	Beredskapslinje ekom	-	-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-
4	3400	Rehabilitering vannledningsnett	-	-	-	-	-	-	-	1 500	1 500	1 500	1 500	-	-	-	-
4	3500	Rehabilitering avløpsnett	-	-	-	-	-	-	-	1 500	1 500	1 500	1 500	-	-	-	-
4	3500	Tilbakeslagsikring renseanlegget	-	-	-	160	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-
4	3350	Tursti med gapahuk sentrum	-	-	-	-	-	-	160	-	-	-	-	-	-	-	40
4	3450	Sonevannmålere	-	-	-	80	80	80	80	-	-	-	-	20	20	20	20
4	3500	Solcelleanlegg renseanlegget	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	80	-	-	-
4	2610	Solcelleanlegg - bygg	-	-	-	550	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-
4	2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	-	-	-	300	300	-	-	-	-	-	-	75	75	-	-
4	1300	Låssystemer - kommunehuset og Sykehjemmet	-	-	-	128	-	320	-	-	-	-	-	32	-	80	-
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan	-	-	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	100
	Sum		-	-	-	4 858	2 980	1 840	2 320	7 800	7 000	3 800	3 000	2 327	1 595	510	430

Drift

§5-4 Bevilgningsoversikt drift	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
Generelldriftnntekter						
1 Rammetilskudd	-91 585	-92 025	-86 746	-86 708	-86 710	-86 713
2 Inntekts- og formuesskatt	-72 468	-70 094	-84 607	-84 607	-84 607	-84 607
3 Eiendomsskatt	-8 844	-8 950	-9 000	-9 100	-9 200	-9 200
4 Andre generelle driftsinntekter	-4 623	-5 527	-1 010	-992	-974	-956
5 Sum generelle driftsinntekter	-177 520	-176 596	-181 363	-181 407	-181 491	-181 476
Netto driftsutgifter						
6 Sum bevilgninger drift, netto	171 443	172 320	176 654	175 354	174 624	174 804
7 Avskrivninger	10 606	10 706	10 706	10 706	10 706	10 706
8 Sum netto driftsutgifter	182 049	183 026	187 360	186 060	185 330	185 510
9 Brutto driftsresultat	4 529	6 430	5 997	4 653	3 839	4 034
Finansinntekter/Finansutgifter						
10 Renteinntekter	-2 703	-4 200	-3 928	-3 650	-3 191	-3 200
11 Utbytter	0	0	0	0	0	0
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	2 395	4 597	6 165	6 029	5 474	5 432
14 Avdrag på lån	5 649	5 650	5 700	5 800	5 900	5 900
15 Netto finansutgifter	5 340	6 047	7 937	8 178	8 183	8 132
16 Motpost avskrivninger	-10 606	-10 706	-10 706	-10 706	-10 706	-10 706
17 Netto driftsresultat	-736	1 771	3 228	2 125	1 316	1 460
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18 Overføring til investering	2 161	200	0	0	0	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond	1 766	0	0	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond	-3 198	-300	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	1 611	0	0	0	0	0
22 Bruk av disposisjonsfond	-1 604	-1 671	-3 228	-2 125	-1 316	-1 460
23a Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	736	-1 771	-3 228	-2 125	-1 316	-1 460
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

§5-4 del 2 Bevilgningsoversikt drift	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
6 Sum bevilgninger drift, netto	171 443	172 320	176 654	175 354	174 624	174 804
Administrasjon (10+11+12+14)	16 348	24 353	26 723	26 753	26 623	26 753
Oppvekst (2*)	73 454	72 582	72 857	72 777	72 777	72 777
Helse (3*)	61 240	58 402	61 352	61 052	61 052	61 052
Samfunn (4*)	27 021	22 261	22 861	21 911	21 311	21 361
Politikk og næring (60+13)	3 246	5 338	5 338	5 338	5 338	5 338
NAV (15)	3 243	5 412	3 551	3 551	3 551	3 551
Økonomi (80)	- 13 108	- 16 028	- 16 028	- 16 028	- 16 028	- 16 028
TOTALT	171 443	172 320	176 654	175 354	174 624	174 804

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift	Årsegnskap 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 24	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27
1 Rammetilskudd	-91 585	-92 025	-86 746	-86 708	-86 710	-86 713
2 Innteks- og formuesskatt	-72 468	-70 094	-84 607	-84 607	-84 607	-84 607
3 Eiendomsskatt	-8 844	-8 950	-9 000	-9 100	-9 200	-9 200
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-4 623	-5 527	-1 010	-992	-974	-956
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-30 719	-19 140	-20 470	-20 470	-18 765	-18 765
7 Brukerbetalinger	-8 115	-8 122	-8 542	-8 662	-8 662	-8 662
8 Salgs- og leieinntekter	-14 033	-15 240	-11 540	-12 140	-12 440	-12 440
9 Sum driftsinntekter	-230 387	-219 098	-221 915	-222 679	-221 358	-221 343
10 Lønnsutgifter	120 225	118 220	0	0	0	0
11 Sosiale utgifter	30 534	25 895	0	0	0	0
12 Kjøp av varer og tjenester	57 036	58 011	0	0	0	0
13 Overføring og tilskudd til andre	16 516	12 696	0	0	0	0
14 Avskrivninger	10 606	10 706	10 706	10 706	10 706	10 706
15 Sum driftsutgifter	234 916	225 528	227 912	227 332	225 197	225 377
16 Brutto driftsresultat	4 529	6 430	5 997	4 653	3 839	4 034
17 Renteinntekter	-2 703	-4 200	-3 928	-3 650	-3 191	-3 200
18 Utbytter	0	0	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	2 395	4 597	6 165	6 029	5 474	5 432
21 Avdrag på lån	5 649	5 650	5 700	5 800	5 900	5 900
22 Netto finansutgifter	5 340	6 047	7 937	8 178	8 183	8 132
23 Motpost avskrivninger	-10 606	-10 706	-10 706	-10 706	-10 706	-10 706
24 Netto driftsresultat	-736	1 771	3 228	2 125	1 316	1 460
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	2 161	200	0	0	0	0
26 Avsetninger bundne driftsfond	1 766	0				
27 Bruk av bundne driftsfond	-3 198	-300				
28 Avsetninger til disposisjonsfond	1 611	0				
29 Bruk av disposisjonsfond	-1 604	-1 671	-3 228	-2 125	-1 316	-1 460
30a Bruk tidl. års regnsk. mindreforbruk						
30 Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	736	-1 771	-3 228	-2 125	-1 316	-1 460
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Driftstiltak			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
11	xxxx	Nettverksorganisering av stabsfunksjoner	-	-100	-100	-100	-	-	-	-
11	17xx	Økt pensjonsutgifter	1 000	1 000	1 000	1 000	-	-	-	-
15	2760	KVP - reduksjon antall deltakere	-300	-300	-300	-300	-	-	-	-
15	2750	Introduksjonsordningen flyktninger	-1 561	-1 561	-1 561	-1 561	-	-	-	-
60	1000	Økt lønnsutgifter	1 500	1 500	1 500	1 500	-	-	-	-
60	1003	Valg	-130	-	-130	-	-	-	-	-
21	2020	53 % fagarb. til spesialtiltak for enkeltbarn	-130	-310	-310	-310	-	-	-	-
21	2020	100 % pedagog Midtbygda	-290	-700	-700	-700	-	-	-	-
20	2130	Voksenopplæring	1 330	1 330	-	-	-1 330	-1 330	-	-
24	2020	100 % pedagog på Siljan ungdomsskole	-290	-700	-700	-700	-	-	-	-
25	2332	Piloteringsprosjekt tverrfaglig samarbeid	-450	-450	-450	-450	-	-	-	-
26	2010	100 % fagarbeider - økt barnetall Loppedåpan	640	640	640	640	-160	-160	-160	-160
26	2010	Ny avdeling Skogloppa	740	1 780	1 780	1 780	-100	-220	-220	-220
26	2013	100 % assistent - økt barnetall Sagaenga	475	475	475	475	-160	-160	-160	-160
30	2530	Avvikling gjestepasienter Skien kommune	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800	4 000	4 000	4 000	4 000
30	xxxx	Færre akuttplasser somatikk	-200	-200	-200	-200	-	-	-	-
31	2320	40 % stilling i 3 år prosjektmidler Hdir - bedre koordinerte tjenester	-	-	-375	-375	-	-	375	375
31	2410	Interkommunal legevakt	750	750	750	750	-	-	-	-
31	2532	Ressurskrevende helse og omsorgstjenester	-	-	-	-	200	200	200	200
34	2320	Helsestasjon for ungdom	-	-300	-300	-300	-	-	-	-
41	3320	Asfaltering	300	-	300	-	-	-	-	-
4x	xxxx	ENØK-tiltak	350	250	250	250	-	-	-	-
44	xxxx	Økte inntekter selvkost	-	-	-	-	-500	-1 100	-1 400	-1 400
45	1300	Maling kommunehuset	-	200	-	-	-	-	-	-
45	1300	Oppgradering datanettverk kommunehuset	-100	-100	-100	-100	-	-	-	-
45	2652	Mølleåsen beising	150	-	-	-	-	-	-	-
46	3850	Redusert kulturtilskudd til lag og organisasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-
46	3852	Tilskudd Siljan Frivilligsentral	300	-	-	-	-	-	-	-
41	2653	Male omsorgsboliger utvendig	-	-	-	150	-	-	-	-
44	3500	Kompressor -slampumper	100	-	-	-	-	-	-	-
41	3320	Steinbru- Sentrumsveien	-	250	-	-	-	-	-	-
44	3500	Gulv renseanlegget	-	150	-	-	-	-	-	-
41	3320	Beising - lager Mølla	-	-	-	200	-	-	-	-
	Sum	TOTALT	2 384	1 804	-331	-151	1 950	1 230	2 635	2 635

Netto driftsresultat ²²

	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27
Netto driftsresultat	0,32 %	-0,81 %	-1,45 %	-0,95 %	-0,59 %	-0,66 %

Dekningsgrad for kommunaltekniske tjenester ²³

	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27
Vann	100	100	100	100	100	100
Kloakk (avløp)	100	100	100	100	100	100
Renovasjon	100	100	100	100	100	100
Feiing (brann)	100	100	100	100	100	100

Renteutgifter og gjeldsavdrag

Tall i 1000 kroner	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27
Netto renteutgifter	-308	397	2 237	2 378	2 283	2 232
Netto gjeldsavdrag	5 649	5 650	5 700	5 800	5 900	5 900
Sum renteutgifter og gjeldsavdrag	5 340	6 047	7 937	8 178	8 183	8 132

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Gjeld	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)	420 530	418 209	428 278	421 730	418 430	417 630
Lån	147 409	145 089	152 838	154 038	151 938	149 038
Herav sertifikatlån	52 700	52 700	52 700	52 700	52 700	52 700

Garantiansvar	Opprinnelig lånebeløp	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Utløpsdato
RiG, Selskapsavtalen, Tomt og bygg	26 000	465	455	444	434	423	413	09.09.2066
RiG, Selskapsavtalen, Ombygg adm.bygg	6 350	72	65	58	50	43	36	19.10.2027
RiG, Selskapsavtalen, Maskiner	8 700	174	166	158	150	142	134	09.10.2031
RiG, Selskapsavtalen, Prosj. ny gjenvinningsstasjon	2 400	48	42	36	30	24	18	09.10.2036
RiG, Selskapsavtalen, Elektronisk adressebrikke	7 300	146	138	130	122	114	106	09.10.2028
RiG, Selskapsavtalen, Pasadalen	40 048	609	594	579	564	549	534	18.10.2032
RiG, Selskapsavtalen, Glass og metall	27 000	237	227	217	207	197	187	01.04.2026
RiG, Selskapsavtalen, Hytterrenovasjon	10 500	148	140	132	124	116	108	03.04.2034
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	194	63	62	61	59	58	57	26.09.2026
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	300	150	143	135	128	120	113	19.12.2031
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 475	917	846	776	705	635	564	07.07.2034
Sum garantiansvar		3 029	2 877	2 725	2 573	2 421	2 269	

Arbeidskapital og fond

Arbeidskapital	Regn22	Bud23	Økpl24	Økpl25	Økpl26	Økpl27
Arbeidskapital	100 328	97 325	89 238	84 133	80 977	77 197
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter	43,5 %	44,4 %	40,2 %	37,8 %	36,6 %	34,9 %

Fond						
Fond. Utgående balanse.	89 536	86 533	78 447	73 341	70 186	66 406
Herav disposisjonsfond	33 171	30 468	27 240	25 115	23 799	22 339

²² Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter ex renter.

²³ Dekningsgraden er korrigert for bruk eller avsetning til bundne driftsfond.

Avslutning

Økonomiplanen gir prioriteringer i kommende fireårsperiode, og planen er bindende for kommunens økonomiforvaltning iht. kommunelovens § 44. Planen oppfylder de formelle krav til driftsbalanse. Disposisjonsfond vil ved utgangen av planperioden estimeres til å være 22,3 millioner kroner og ubundne investeringsfond estimeres til å være 36,2 millioner kroner. Netto verdi ved salg av tomter i prosjekt Heiveien III føres på ubundne investeringsfond. Når prosjektet avsluttes vil det gjøres en avregning mot avdrag lån siden prosjektet er selvfinansierende. I praksis vil dermed ikke hele fondsbeløpet være disponibelt.

Disposisjonsfondet tilsvarer 10,1 % av driftsinntektene ved periodens slutt. Disposisjonsfondet anbefales å ligge mellom 5 – 10 % av driftsinntektene for at kommunen skal ha en moderat til god økonomisk handlefrihet. Det er budsjettert med bruk av disposisjonsfond i planperioden på til sammen 8,1 millioner kroner, og det vil etter all erfaring belastes noe på disposisjonsfond gjennom planperioden som ikke er kjent per dags dato. Det er nødvendig å ha midler tilgjengelig på ubundne fond for å kunne håndtere uforutsette utgifter gjennom planperioden.

De siste års økonomiplaner viser at en effektiv tjenesteproduksjon og arbeid for å påvirke inntektssiden er nødvendig dersom tjenestetilbudet skal opprettholdes. Netto driftsresultat framstår ikke slik at virksomheten vil være bærekraftig over tid, og det fokus må fortsatt være på å organisere driften slik at et netto driftsresultat sikrer økonomisk handlefrihet og mulighet til å bestå som egen kommune.